

KALENDAR

Najsvetejšega Srca
Jezušovega

PREKMURSKO
MUZEJSKO
DRUŠTVO
V
MURSKI SOBOTI

Kalendar za naročnike Novin i Marijinoga lista.

XIX. leto.

Na 1922. leto

Z dovoljenjom prečastitoga knezoškofijstva v Mariborl.

Cena 6 kron.

Dobi se v Črensovcih, Prekmurje, pri vredništvu Novin i
Marijinoga lista, štero je kalendar na svetlo dalo.

Naročnikom!

DRAGI NAROČNIKI! Lani smo vam na toj strani etak pisali: Prekmurci, Slovenci, če ščete meti lepo bodočnost y novoj domovini, štero vam je Bog dao, podpirajte njegove liste, liste krščanske. Če si vsaka hiša v Prekmurji naroči tak evangeličanska kak katoličanska „**Novine**“, lepi tjedenski krščanski list, če si vsaka katoličanska družina privošči pobožen mesečen list „**Marijin list**“, te jaz do kleti pa zrastem, debelejši postanem. To vam pravim jaz, kalendar Srca Jezušovega. — Jaz urednik pa ešče pristavim to, ka te Novine i Marijin list tüdi zrasteta.

Na té naš poziv, hvala Vam lepa, dragi rojaki, ste se vnogi odzvali. A žalibog, li ešče nej v takšem broji, kak bi to bilo potrebno. A da ste se odzvali, ste dvoji hasek dosegnoli: Kalendar je pàli vekši postao osem strani i mesto ednok na dva meseca shajao je Marijin list vsaki mesec ednok. V toj dragoči je to veliki napredek. A naj ešče vekši bo, ponovimo svojo lansko priporočitev: Naročite si vsi vaše domače liste! Naroči naj si vsaka hiža „NOVINE“, je katoličanska ali evangeličanska! Nikoga vere ne bantüjemo! Naroči naj si vsaka krščanska hiža Marijin list! Siromaške pa naj vküp stopijo, da sovražnika dragoče premagajo. To će bo, se včakamo, ka gda dvajseto leto damo na svetlo naš kalendar, bo toga velikost i vsebina vredna te častitljive starosti. — Vsi, ki ljubite svoj kraj, svoj rod domači, pomagajte nam.

Črensovci, 1921. 8. sept. na Malo mešo.

Uredništvo Novin i Marijinoga lista.

Blagoslovljeno novo leto

1922

Premekljivi svetki.

Septuagesima	12. febr.	Sv. Trojstvo	11. junija
Pepelnica	1. marc	Telovo	15. junija
Vüzem	16. april	Srce Jezusovo	23. junija
Vnebohod	25. maja	1. Adv. nedelja	3. dec.
Risalska nedelja	4. junija		

Kvatrni in drugi posti.

- I. kvatre, postne 8., 10. i 11. marca
- II. kvatre, risalske 7., 9. i 10. junija
- III. kvatre, jesenske 20., 22. i 23. septembra
- IV. kvatre, adventne 20., 22. i 23. decembra.

Posti Velkoga Četrтка, Petka, Sobote, pred vigilijami i kvatrni so z dvema križoma (††) zaznamüvani. Vigilski posti so: Kakti k Riisalom, Vsem Svetcom, Božiči in k Velikoj Meši. Na Veliko Soboto po obedu mine post.

Letni časi.

- Sprotoletje se začne 21. marca.
- Leto ali poletje se začne 22. junija
- Jesen se začne 23. septembra.
- Zima se začne 23. decembra.

Sunce i mesec.

V leti 1922 mesec ne potemni, sunce potemni dvakrat, izmed šterih bo se prvo vidilo po srednjoj Evropi. Prvo potemnenje, štero se vidi pri nas, se začne 28. marca 1922 ob 11. vöri in 12 minutaj., konec bo po poldnevi ob 17. (5.) 9.2 minut. Drugo, ki se bo vidilo po Afriki, Arabiji, Indiji, Avstraliji, se začne 21. septembra ob 3. vöri 4.3 m. zjutraj in se konča ob 8. vöri 16.2 minut.

Mesečna znamenja.

Mlad ☉	Pun ☉
Prvi krajec ☾	Zadnji krajec ☾

Vladarska hiža kraljevine Srbov, Hrvatov i Slovincov.

Njegovo Veličanstvo krao Aleksander. Rojen na Cetinji 4. dec. 1888 (po srpskom koledari 17. decembra). Prevzeo vladanje 1921, augusta 16. po očinoj smrti potom svoje vlade, ar je v Parizi ležao bétežen ob priliki očine smrti. Bratja: Princessa Jelena, rojena na Reki 23. oktobra 1. 1884 (po srpsk. koledari 5. nov.) zdána 21. augusta (po srpskom koledari 2. sept.) 1. 1911 s Konstantinom Konstantinovičem, kotrigov bivše ruske carske rodbine. — Princ Jürij, rojen na Cetinji 27. augusta (po srpskom koledari 9. septembra) leta 1887.

Narodni svetki.*

24. maja: Osvetek naših apoštolov Cirila i Metoda.

28. junija: Vidov dan, spomin na bitko na Kosovem l. 1389.

1. decembra: Osvetek nar. zjedinjenja Srbov, Hrvatov i Slovincov.

17. decembra: rojstni den Njeg. Vel. krala Aleksandra.

Poštné pristojbine.

Pisemske pošiljke		Paketi (v tüzemstvu)	
v tüzemstvo	v inozemstvo*	Cene	
Pisma		težne	vrednostne
do 20 gr. 50 par " 40 " 75 " itd., za vsakih 20 gr. 25 par več. Edna para je 4 filere.	do 20 gr. 100 par " 40 " 150 " itd., za vsakih 20 gramov 50 par več.	do 5 kg 5 din. " 10 " 10 " " 15 " 15 "	do 100 din. 50 par " 500 " 100 " " 1000 " 200 "
Dopisnice		Ekspresnina 3 din Povratnica 1 " Poizvednina 1 "	
navadne 25 par	navadne 50 par		
Tiskovine		Nakaznice (utalvany)	
do 50 gr. 10 par " 100 " 20 " itd., za vsakih 50 gramov 10 par več.	do 50 gr. 20 par " 100 " 40 " itd., za vsakih 20 gram. 20 par več.	Za znesek: do 25 din. 50 par " 50 " 80 " " 200 " 100 " " 300 " 150 "	
Priporočnina 1 dinar Ekspresnina 1 " Poizvednina 1 " Zvün štemplov na narodna pisma se računajo ešče té cene.		Ekspresnina 1 dinar Poizvednica 1 "	
* vö z orsaga.			

* Narodni svetki ali prazniki so tisti dnevi, štere obhajati zapove država ne pa cerkev na spomin kaksih veksih državnih dogodkov.

Sečenj — Januar

Süšec — Februar

1	N	Novo leto	1	S	Ignacij (Ognjeslav), p.
2	P	Ime Jezusovo	2	Č	Svečnica
3	T	Genovefa	3	P	Balaž, p.
4	S	Tit, p.	4	S	Veronika, d.
5	Č	Telesfor, pp. m.	5	N	5. po 3 kraljih, Agata, m. ☉
6	P	Sv. Trije kralji ☉	6	P	Doroteja, dev. m.
7	S	Valentin (Zdravko), p.	7	T	Romuald, apat.
8	N	1 po treh kraljih	8	S	Janoš
9	P	Julian	9	Č	Apolonija
10	T	Pavel, pušč.	10	P	Školastika, d., Viljem
11	S	Higin	11	S	Prikaz. D. M. Lurške
12	Č	Ernest	12	N	1. predp. Humbelina ☉
13	P	Veronika	13	P	Katařina
14	S	Feliks	14	T	Valentin (Zdravko), m.
15	N	2. po treh kraljih	15	S	Vitomir (Sigfrid)
16	P	Marceli	16	Č	Julijana, d.
17	T	Anton pušč.	17	P	Donat i tov., m.
18	S	Sv. Petra stol v R., Priska	18	S	Simcon p. ☉
19	Č	Kanut, kralj	19	N	2. predp. Julijan
20	P	Fabijan in Sebaštjan ☉	20	P	Eleverij, p.
21	S	Neža (Agneš)	21	T	Eleonora, d.
22	N	3. po treh kraljih, Vince	22	S	Stol sv. Petra v A.
23	P	Zaročenje Marije Dev.	23	Č	Peter Damij., p.
24	T	Timotej, p.	24	P	Matijaš, apostol
25	S	Spreobrnjenje Pavla ap.	25	S	Valburga, ap.
26	Č	Polikarp, p.	26	N	3. predpostna. Viktor ●
27	P	Janoš Zlatotist, p. c. u.	27	P	Leander (Baldomir)
28	S	Julian, p. ●	28	T	Roman, apat (Fanjšček)
29	N	4. po 3 kraljih. Franč. S.			
30	P	Martina.			
31	T	Peter Nol., sp.			

Januar: Posvečeni sv. Družini: Ježuši, Mariji, Jožeti.

Februar: Posvečeni presv. imeni Jezušovomi.

Prekmurec pravi:

Süšec:

Sečen:

Či dež ide na den novoga leta, tak tudi mešnjeka. Je januara mokrilo, polje de slabo nosilo. Pavlov veter je ne dober. Veđro novo leto da nam dobro žetvo. — Če je toplo v januaru, sprotoletje se pokvari.

Či je svečna mraz, je v malom travni moker obraz. Kda se fašenk na sunci peče, ti leto dober pov nesé. Topla svečnica sneg, mraz prinese; mrzla svečnica oba odžene. Den Matjaša brezi léda, sledkar ga naprosi zléhka.

Vreme:

do polovice mokro, spremenljivo, zatem süho.

spremenljivo, vlažno, dosta snega

Mali traven — Marec

Veliki traven — April

1	S	Pepelnica. Albin (Belko)
2	Č	Simplicij. pp.
3	P	Kunigunda, cas.
4	S	Kazimir, spoz.
5	N	1. postna. Agapeta, m.
6	P	Fridolin ☉
7	T	Tomaž Akvinčan
8	S	Kvatre †† Janoš od Boga
9	Č	Franciška Rimska
10	P	40 manternikov, Kvat. ††
11	S	Heraklij. Cozim, m. Kv. ††
12	N	2. post. Gregor (Budislav)
13	P	Rozina, dovica ☉
14	T	Matilda, kr.
15	S	Klement Marija, sp.
16	Č	Hilarij i Tacijan
17	P	Gertrud (Jedert), d. Patric.
18	S	Ciril Jeruzalem., p.
19	N	3. post. Jožef zar. M. D.
20	P	Feliks i tov. ☉
21	T	Benedikt, apat.
22	S	Benvenut, p.
23	Č	Viktorijan, muč.
24	P	Gabriel, nadangel
25	S	Oznan, B. M. Dev.
26	N	4. postna. Emanuel
27	P	Rupert, škot
28	T	Janoš, kr. ●
29	S	Ciril, p. m.
30	Č	Angela Fal., d.
31	P	Modest, p.

1	S	Hugon
2	N	5. post. (tiha) Franč. Pavl.
3	P	Rihard
4	T	Izidor
5	S	Vince Ferer, sp. ☉
6	Č	Celestin, p.
7	P	Marija 7 žalosti. Herman
8	S	Felicijana (Blaženka)
9	N	6. post. (cvetna) M. Kleofa
10	P	Mehtilda
11	T	Leon I., papa ☉
12	S	Sava, m., Radovan*
13	Č	†† Veliki četrtak
14	P	†† Veliki petek
15	S	†† Velika sobota
16	N	Vüzem
17	P	Vüzemski pondeljek
18	T	Apolonij, muč.
19	S	Leo IX., Ema, d. ☉
20	Č	Marcelin, p.
21	P	Anzelm, p.
22	S	Soter i Kajetan, pp. m.
23	N	1. po Vüzmi (bela), Jurij
24	P	Fidel S.
25	T	Marko, evang.
26	S	Klet i Marcell, pp.
27	Č	Bogoljub ●
28	P	Pavel od Križa
29	S	Peter, m.
30	N	2. po Vüzmi , Katarina Sij.

Marc: Posvečeni sv. Jožefi.

April: Posvečeni božoj Glavi i sv. Janoši Evangelisti.

Prekmurec pravi:

Mali traven:

Zemla de v leti malo pila, če v süsci je preveč vlage dobila. Kakše na den Mantrnikov je vreme, takše nam štirideset dni ne pobegne.

Veliki traven:

Žito ma žmetno klasovjé, če česmigovec lepo cveté. Süša v aprili škodi rastlini, a vlažen april da sada obil. April slane ne trpi, če ednok že v njem grmi.

Vreme:

mrzlo, deloma z snegom i dežom.

do polovice spremenljivo, te lepo-

Risalsček — Maj**Ivanšček — Junij**

1	P	Filip i Jakob	1	Č	Juvencij, m.
2	T	Varstvo sv. Jož., Atanazij	2	P	Marcelin, m. ●
3	S	Najdba sv. Križa	3	S	Klotilda ††
4	Č	Florijan (Cvetko), m.	4	N	Risali, Prih. sv. Dūha
5	P	Pij V., papa ☉	5	P	Risaoski pondeljek
6	S	Janoš pred lat. vr.	6	T	Norbert, p.
7	N	3. po Vüzmi. Stanko	7	S	Bogomil, apat, Kvatre ††
8	P	Prikaživ. Mih.	8	Č	Medard, p. ●
9	T	Budislav Naz., Greg., p.	9	P	Primož i Filicijan, Kv. ††
10	S	Izidor	10	S	Marjeta Šk., kralj., Kv. ††
11	Č	Mamert, p. ●	11	N	1. po Ris. Sv. Trojstvo
12	P	Pankracij, m.	12	P	Janoš F.
13	S	Servacij, m.	13	T	Anton Pad.
14	N	4. po Vüzmi. Bonifacij	14	S	Bazilij, p.
15	P	Zofiija, m.	15	Č	Telovo. Vid, m.
16	T	Janoš Nepomuk	16	P	Franč. Regis, sp.
17	S	Paskal, spoz.	17	S	Adolf (Bratoljub), p. ☉
18	Č	Venancij, m. ☉	18	N	2. po Ris. Srečko i Fort.
19	P	Celestin, papa	19	P	Bogdan
20	S	Bernardin	20	T	Silverij, m. p.
21	N	5. po Vüzmi	21	S	Alojzij (Vekoslav), sp.
22	P	Helena, d, Julija	22	Č	Pavlin, p.
23	T	Viljem, vojv.	23	P	Srce Jezusovo
24	S	Marija D. pom. kr.	24	S	Rojstvo Ivana Krstitelja
25	Č	Kristušov vnebohod	25	N	3. po Ris. Viljem, apat ●
26	P	Filip N. ●	26	P	Ivan i Pavel
27	S	Beda, sp.	27	T	Ladislav, kr., Hema
28	N	6. po Vüzmi. Avguštin	28	S	Leon II, papa
29	P	Magdalena Pac.	29	Č	Peter i Pavel, ap.
30	T	Berko, Ferd., Noja, Štef.	30	P	Spomin sv. Pavla
31	S	Angela, d.			

Maj: Posvečen Preblaženoj Devici Mariji.

Junij: Posvečen presvetomi Srci Jezusovomi.

Prekmurec pravi:

Risalsček:

Risalsček moker, ivanjšček pa mlačen, kmet tisto leto boš žeden pa lačen. Hladen majuš da dosta slame in sena. Zavol' mraza boš boječi, den Vrbanov pride z peči. Dnevi Servac, Bonifac, Pongracija lepi s sladkim vinčkom napunijo kleti.

Ivanšček:

Žitno leto slabo rodi, gda se na Telovo nebo skuži. Vreme ivanjščeka se v grūdni ponovilo bo. Štirideset dni se nebo skuži če na Medarovo ž njega rosi. Vidove megle se žito boji, če Mürčar jo vidi, že v žetni dvoji

Vreme:

lepo risalsko.

vetreno, oblačno.

Jakopošček — Julij

Mešnjek — August

1	S	Presveta Rešnja Krv ③	1	T	Verige Petra, Nada
2	N	4. po Ris. Obisk. M. D.	2	S	Alfons Lig., Porcij
3	P	Heliodor	3	Č	Najdba sv. Štef.
4	T	Vorih, p., Berta	4	P	Dominik
5	S	Ciril i Metod	5	S	Marija D. Snežna
6	Č	Miroljub, Jaijoš, pr.	6	N	9. po Ris. Gosp. preobr.
7	P	Vilibald, p.	7	P	Kajetan ②
8	S	Elizabeta (Jelislava), kr.	8	T	Milan, p.
9	N	5. po Ris. Veronika ②	9	S	Roman, muč.
10	P	Amalija (Ljubica), d.	10	Č	Lovenc, muč.
11	T	Pij V., papa	11	P	Zužana, muč.
12	S	Mohor i Fortunat	12	S	Klara, dev.
13	Č	Marjeta, d. m.	13	N	10. po Ris. Hipolit i Kas.
14	P	Bonaventura	14	P	Evzebij, p. ††
15	S	Vladimir, vojv., Raz. Ap.	15	T	Vneb. D. M. Vel. meša ⑥
16	N	6. po Ris. Škap. D. M. Karm.	16	S	Rok, spoz., Joahim
17	P	Aleks ⑥	17	Č	Miron, Mira, muč.
18	T	Friderik (Miroslav)	18	P	Jelena, d.
19	S	Zora, m., Vince Pavl.	19	S	Ludovik Poled., p.
20	Č	Česlav, sp.	20	N	11. po Ris. Štefan, kr.
21	P	Danko, Olga	21	P	Ivana F., d.
22	S	Marija Magdalena	22	T	Timotej, muč. ●
23	N	7. po Ris. Apolinar, p. ●	23	S	Filip (Zdenko), p., B. sp.
24	P	Kristina	24	Č	Bertalan, ap., Jernej
25	T	Jakob, ap.	25	P	Ludovik, kr.
26	S	Ana, m., M. D.	26	S	Zefirin I., pap.
27	Č	Pantaljon	27	N	12. po Ris. Jožef, Kal.
28	P	Viktor	28	P	Avguštin, p.
29	S	Marta, dev.	29	T	Obglav. Ivan Krst. ●
30	N	8. po Ris. Abdon i Senen	30	S	Roza Limanska
31	P	Ignacij (Ognjeslav) ③	31	Č	Rajmund (Rajko), sp.

Julij: Posvečeni presvetoj Krvi Jezušovej.

Avgust: Posvečeni prečistomi Srci Marijinomi.

Prekmurec pravi:

Jakopošček:

Štirideset dni bo še lepo, če je drugi den julija vedro. Vreme desetega jakopoščeka, tudi za mešnjek obvala. Jakob če je lepi, mrzli bodo svetki. A obilna bo jesen v vsakom sadi vsem ljüdem.

Mešnjek:

Kda je na Lovrencovo grozdje mehko, goričanec si obeta vino sladko. Črv ti orehe pokvari, če je Ivan glavosek škropi. Velka meša lepa, vroča, si za vino moč, sladkoča. Kakši je Lovrenc-Bartalonov den, takša po navadi bo nam jesen.

Vreme:

vroče z malim dežom

deževno okoli Velike meše.

Mihalšček — September

Vsesvišček — Oktober

1	P	Egidij, Verona, d.	1	N	17. po Ris. Remigij, p.
2	S	Štefan, kr.	2	P	Angeli čuvari
3	N	13. po Ris.	3	T	Evald, muč.
4	P	Rozalija, d.	4	S	Frančišek Ser., sp.
5	T	Blagoslav	5	Č	Velimir, p., Placidus
6	S	Hermogen, m. ☉	6	P	Vera, d. m., Brunon ☉
7	Č	Bronislava, nuna	7	S	Rožnovenska D. M.
8	P	Rojstvo Mar. Dev.	8	N	18. po Ris. Brigita, dev.
9	S	Korbinijan, p.	9	P	Dionizij, p.
10	N	14. po Ris. Mikloš T., sp.	10	T	Frančišek Borg., sp.
11	P	Prot. i Hijacint, muč.	11	S	Nikazij, p.
12	T	Ime Marije Device	12	Č	Maksimilijan, p. m.
13	S	Notburga, d.	13	P	Slavoljub, kr. sp., Kol. ☉
14	Č	Povišanje sv. Križa ☉	14	S	Kalist, papa, m.
15	P	7 žalosti M. Dev.	15	N	19. po Ris. Terezija, dev.
16	S	Ljudmila, d.	16	P	Gal., apat.
17	N	15. po Ris. Lambert, p.	17	T	Hedviga (Jadviga), kr.
18	P	Jožef Kupert	18	S	Lukač, ev.
19	T	Januarij (Jenko), m.	19	Č	Peter Alk., sp.
20	S	Evstahij, m., Kvatre ††	20	P	Janoš Kanc., sp. ●
21	Č	Mataj, ap. ●	21	S	Orša, d. m.
22	P	Mavricij, m., Kvatre ††	22	N	20. po Ris. Kordula
23	S	Tekla, d. m., Kvatre ††	23	P	Janoš Kap.
24	N	16. po Ris. Marija D. reš. v.	24	T	Rafael, nadangel
25	P	Kleofa, sp.	25	S	Krizant, m.
26	T	Ciprijan i Justina	26	Č	Evarist, p. muč.
27	S	Kozma i Damjan, m. ☾	27	P	Sabina, m. ●
28	Č	Venceslav, m.	28	S	Simon i Juda, ap.
29	P	Mihao, nadangel	29	N	21. po Ris. Narcis, p.
30	S	Oremoš, Jeron., sp.	30	P	Klavdij, m.
			31	T	Vukoslav, p., †† Volfg.

September: Posvečeni angelom čuvarom i Mariji sedem žalosti.

Oktober: Posvečeni Kraljici sv. rožnoga venca.

Prekmurec pravi:

Mihalšček:

Či sveti Mihao drži z žerjavi, pred Božičem se ne zime bojati. Zaj ti starac, še za pečjov boš juhetao, če de zdoic s severom na Mihalovo pomeiao. Či na Mihalovo sever vleče, veliko zimo i saeg princse. Kakše je vreme na den Male meše, takše nam štiri-deset dni ne ošteče.

Vsesvéšček:

Zima rada z repom bije, či dugo toplo sunce sije. Kakšo je vreme na Oršinje, na takšem se rada zima nese. Moker Dioniz moker zimo da, Galus, če je sühi, lepo leto ma.

Vreme:

lepo iesensko, vroče, malo dežja.

hladno, vetrno z dežom.

Andrejšček — November

Božič — December

1	S	Vsi sveti	1	P	Eligun, m.
2	Č	Vseh vernih duš den	2	S	Bibijana, m.
3	P	Viktorin, Krstivoj	3	N	1. Adv. Frančišek Ks.
4	S	Karol (Dragot.), Živan ☉	4	P	Barbara, d. m. ☉
5	N	22. po Ris. Imre (Mirko)	5	T	Sava, apat.
6	P	Lenart, ap.	6	S	Mikloš, p.
7	T	Engelb. (Angelko), p.	7	Č	Ambrož, p. c. vuč.
8	S	Bogomir (Gottfried), p:	8	P	Nevtepeno pop. D. M.
9	Č	Teodor (Božidar), m.	9	S	Feter For., p.
10	P	Andrej Avelin, sp.	10	N	2. Adv. Loretanska M.B.
11	S	Martin (Davorin), p.	11	P	Damaž, p. ☉
12	N	23. po Ris. ☉	12	T	Maksencij, muč.
13	P	Stanko K.	13	S	Lucija, dev.
14	T	Jozafat, p.	14	Č	Dušan (Spiridian), p.
15	S	Leopold (Lavoslav), v.	15	P	Kristina, dev.
16	Č	Edmund, p.	16	S	Adelheid, dev.
17	P	Gregor (Budislav), p.	17	N	3. Adv. Lazar, p.
18	S	Odon. apat.	18	P	Gracijan, p. ●
19	N	24. po Ris. Elizabeta ●	19	T	Nemezij, m.
20	P	Feliks (Srečko), sp.	20	S	Liberat, m., Kvatre ††
21	T	Darüvanje M. D.	21	Č	Tomaž, ap.
22	S	Cecilija, d. m.	22	P	Demetrij, m., Kvatre ††
23	Č	Klement (Milivoj), p. m.	23	S	Viktorija, d., Kvatre ††
24	P	Jan. Križ.	24	N	4. Adv. Adam i Eva
25	S	Katarina, dev. m.	25	P	Rojstvo G. Božič
26	N	25. po Ris. Konrad ☉	26	T	Štefan, m. ☉
27	P	Virgilij, p.	27	S	Janoš Evang., ap.
28	T	Eberhard, p.	28	Č	Drobna deca
29	S	Vsi sv. 3. r. sv. Fr.	29	P	Tomaž, p.
30	Č	Andrej, ap.	30	S	David, kr.
			13	N	po Božiči. Silvester

November: Posvečeni priprošnji za verne duše.

December: Posvečeni Božemi Deteti Jezuški.

Prekmurec pravi:

Andrejšček:

Na Božič gazo boš blato, kda se Martinova goska škali po ledi. — Mlátec se veseli mertika, če sneg na süha spadne tla. Mraz vsehsvet-cov to pomeni, da Martina den bo lepí.

Prosinec:

Pun mesec blüzi Božiča, južno vreme nam zagviša. Dež, veter pred Božičom, delo da pokópičom. Lucija krati den, je znano vsem ljudem. Slaba bo letina, malo dobiš, či je mokoča na sveti Božič. Božič na trati, Vüzem na peči.

Vreme:

süho, okoli Leopolda meгла.

mokrota i mraz z snegom.

Gospodi v oltari.

Križ predragi sem poželo,
 Ne na prsi — ne na čelo ...
 Tvoj križ, Jezus, gor na pleča,
 Da me teži njegva žmeča,
 Da me njegov ogenj ščisti,
 Mi pogled postane bistri,
 Da pripadam k zvolenim,
 Tak' po smrti k Teb' zletim,
 Jezus k Tebi
 I te v nebi
 Vživam vekomaj.

Tlačo sem pot Magdalene ...
 Svedok so mi tenke stene
 Gor na Tvojem tabernakli —
 V leti, v zimi, v sviti, v mraki
 Sem pred njimi klečo, čako
 Na božansko reč tvo sladko —
 Blažen pri tvojih nogáj
 Lükao na vsak tvoj migljaj,
 Da ga spunim
 Z srcem punim
 Za tvoje Srcé.

Pot svét' Magde sem pohájo,
 Z križnim cvetjtom sam' okláno...
 — pa li blažen bio sem jako
 Ar imeo sem srečo zlato:
 Tvoje noge sem obimao
 Tebe samoga uživao
 Tebe od vseh meo sam raj
 Tebe moj presladki raj ...
 Skrb za drúgo
 Ne si zbudó
 V meni te Gospod

Zdaj več tak ne vživam Tebe...
 Radost prejšnja več ne teče ...
 Marta mogo sem postati,
 Tlačim dela trde plasti:
 Dvorim tebi vu sirmákaj
 I krivici gáte stavljám ...
 Pravdodavce karati,
 Vdove zagovarjati
 I siroti
 Krüh lomiti
 Morem s Tebov zdaj

Velki križ sem nekda želo ...
 Zdajle čütim njegvo težo ...
 Vsem vse biti — vsem dvoriti ...!
 Z celim svetom se boriti! —
 K Tebi morem redko priti ...!
 Tak se vkrásti rano v sviti ...
 Al' bežečki késno v mrak! —
 Oj kak velki sem sirmak! —
 A li Tvoj, Gospod!

Pa bo dugo to trpelo? —
 Se nasmejem prav veselo:
 Gospod, ve Tvoja Marta sem,
 Žitek túd' je samo sen,
 Se žnjega stalno prebüdím —
 I te? Se k Teb' odseli sin —
 I bom pá ti pri nogáj —
 Sladki poka mi smehljaj:
 Jezus, ti bom
 Jaz večni zvon
 Glorjo zvonio.

Srčen.

Nikelko od penez.

Kak lüdje dnes radi majo penezé, si nanč zmisлити ne vejo, ka je bio čas, kda ne bilo penez na sveti. Pa se to ob sebi razmi, ka Adam ne meo penez. Ka bi z njimi, od koga bi kúpüvao? Njegovi potomci so duga jezera leta tüdi ne meli, ne nücali penez. Či je komi kaj potrebno bilo, je proso na posodo, ali na membo. Nájraj so davali za vrednošče različne stvari: kúpijo, kúpijo, kúpijo. Več ali manje, kak je potrebno bilo.

Sledkar, kda se je trgovina že bole razvrstila med narodami, so ne mogli z edne države v drugo krave gnati, so vzeli sebov več ali menje zlata i srebra. Takši zlat i srebro ne bilo izdelano, ne melo nikaj gori vdarjenoga. — Na vago so je vrgli pa tak povedali, kelko blaga je vredno: Za blago so menjali zlat, ali srebro, več ali menje, kak so mogli i šteli kúpiti. Pa so toga zlata i srebra itak ne zvali za peneze.

Vsikdar je pa li neprilicho bilo zlat, srebro vagati. Nanč ne bilo vse širom vage krédi. Zato so začnoli posamezni vladarje ednake falate zláta i srebra tučti dati pa so na nje túdi kakšo podobo, ali reči dali gori vdariti. V začetki govensko glavo, kozinje roglé itd., to je telko pomenilo, ka té zlat vreden edno kravo ali kozo.

Sledkar so že podobe ali štítki kralov prišli gori na zlat pa na srebro. Vsaki vladar je meo svoje podobe i velikosti takše zlate i srebro, štero so te že za penez zvali. Vsako vekše mesto, vsaka grofčija ali vojvodija je mela svoj penez, šteri je več ali menje vreden bio, kak je že več ali menje zlata ali srebra v njem bilo.

Na priliko Florenc je meo edno cvetlico na svojem zlati i srebri, zato se penez zvao za florenus (cvetličén). Bio je penez z Kelmorajna (mesta i pušpekije Köln pri Rajni), toga so zvali za rajnskoga, to je naš rajniški, ali rajnški, kak šče dnesden pravimo.

Vsi penezi so ne bili ednake vrednosti nanč te ne, či so ednako vagali. Zakaj? Ar je k zlati i srebri, ka bi bole trdo bilo, vsikdar več ali menje meda (kufra) bilo zmešanoga. Za časa velki bojov, velki nesreč ali pa pri potratnom vladari je zlat i srebro zmenkalo pa so v nove peneze vnogokrat do polovice pa ešče više polovice meda mešali. Drugi pa nanč eden štrti tao ne. Tak se je zgodilo vnogokrat, ka so se lúdje nišernih penez ogibali, drúge so pa posebno radi meli.

Srednjega veka se je že trgovina tak razširila med narodami, ka so trgovci že ne mogli na svoje poti vsega zlata ali srebra sebov nositi, ka so ga potrebni bili. Zato so nesli pisma, vu šterih je stalo zapisano, ka za tisto pismo njuva trgovina kda šteč vöplača telko pa telko zlata, ali srebra. To je bio zečetek papirnatih penez.

To stvar so vlade hitro k sebi potegnole tak, ka pred 4—500 letih je že tú pa tam se začnolo pa se je razširilo sploy bole, ka dnes mi od državne banke podpisana dužna pisma za „penez“ zovemo. V istini to ne penez, je samo orsačko dužno pismo. Če orsag dobro stoji, je radi zememo od koga šteč, či orsag na nikoj pride, je pa nikaj ne vredno.

To je tak, kak či na priliko denem, ka Petrov Paveo drugo nema, kak eden plüg zemle, šteri je vreden 1000 rajnških. On dá desetim prijátlom vsakomi edno dužno pismo od 100 rajnških. Ta dužna pisma bi jas spokúpo vkúp po 100 rajnških, ár za nja šče lejko kúpim tisto njivo od njega. Či pa Petrov Paveo 20 prijátlom da vsakomi od 100 rajnškov dužno pismo, te že jas, či ščem tisto njivo meti pa neščem kvaren biti, samo 50 rajnških dam za vsako tisto dužno pismo, na štero je 100 vdarjeno, ali zapisano, ár 20 krat 50 zadene 1000. Ka je više, tisto morejo ovi zgübiti. Či pa njivo skrivoma oda, te so dužna pisma njegova nikaj ne vredna.

Pa tak je z vsakim, ki je takšemi človeki posodo, šteri menje vrednosti ma, kak dugov.

Mi smo pa vsi državni vervali, zavüпали, posodili te, kda smo za kakše šteč odano blago vzeli papir, na šteroga je štampano, ka „državna banka za te papir da v zlati ali srebri 100 rajnških“. Inda smo radi jemali papir.

Ležej ga shrani, nosi pa dale dá, kak zlat, ali srebro. Zdaj so pa takši časi, ka za papir nišče ne mara; zdaj bi vsaki raj vzco zlat ali srebro.

Kak smo prišli do toga? Tak, ka so pred bojom vse države mele telko zlata i srebra, kelko dužni pisem — ali papirnati penez — so vödale! Tak je ne bila laž, ka je bilo na papir vdarjeno, ka kdašteč lahko dobim za njega telko zlata, kak pisano stoji.

Med bojom so pa državé od ljudskih držav küpivale vnoge drage rečij za boj pa so mogle vse z zlatom ali srebrom plačati, ar so ljudske države dužni pisem, to je papirnatih penez, ne štele zeti rekoč, ka nemremo znati, jeli bote mogli plačati, ali ne. — Doma so pa za domačo potrebčino, za plačüvanje vojakov, živeža itd. spoj več papira davale vö tak, ka je po mali ves zlat odišco k tistim, ki so boja ne meli, papir se pa spoj povnožao, ka smo se ga že navolili. Zdaj je že laž bila to, ka je gorvdarjeno bilo, ka „državna banka za té papir kdašteč plača 100 koron“. Zakaj? Ar je banka orsačka že ne mela zlata, srebra, pa je po takšem tüdi ne mogoča bila plačati, vömeniti papir na zlat.

Zato pravimo, ka so penezi spadnoli. Ne penez spadno. Zlat pa srebro je dnes ešče več vredno, kak je pred vojno bilo: liki papir, dužna pisma orsačka so spadnola, ár jih orsag nemre z zlatom i srebrom vöplačati, ka ga nema. „Ge pa nega, tam nimak išče“, pravi stari pregovor.

Kak pa zdaj te stojimo z papirnatimi „penezi“? Vzemimo na priliko Švajcarsko. Tá država ne mela boja z nikim. Ona ne samo ne dala vö svojega zlata i srebra, liki ešče je več keoj dobila za tiste reči, štere je v boji stoječim državam tržila. Papiža je tüdi ne dala vö več, kak je mogla dobro stati za njega. Zato je švicarskij 100 frankov zdaj ravno telko vredno v papiri, kak v zlati. Švicarskij 100 frankov je bilo naših okoli 100 koron pred bojnov, zdaj pa mi moremo dati za tistih 100 frankov 25 krát 100 koron, ár naša država nema telko zlata i srebra, kak je papira med ljudmi. Vogrska mora za 100 švicarskih frankov ešče več dati, kak Jugoslavija, skoro dvakrat telko, ar tista ešče menje zlata ma i ešče več papira — dužni pisem, štere za penez, za banke zovemo — ma vödanoga med ljudi. Austrija pa za vsaki frank (za ednoga) more 100 svojih koron dati, tak je siromaška grátala. Ka bole zarazmimo vzemimo edno peldo: Eden človek ide dnes na Švicarsko pa tam obed prosí v krčmi. Se nasiti, pa zove natakara, ka šče plačati. — Natakara pride pa njemi zračuna, ka ma 4 frankov plačati. Pred bojom bi te človek vzeo možnjo, bi ta vrgeo 4 naših koron, ne frankov, pa bi je natakara lepo pomeo, zahvalo pa bi šo dale. Zdaj pa de pravo naš človek: „Prosim, ne sam ešče meo prilike penez meniti, mam Češke, Jugoslovenske, Vogrske, pa Austrijske, ka vam plačam s temi.“ Natakara se malo venkraj nasmeje pa de pravo: „Vzemem štere šteč. Čeških mi date 50 koron, či ščete z Jugoslovenskimi plačati, mi date 100 koron, z Vogrskimi 225 koron, z Austrijskimi 600 koron, kak vam je vola za mojih 4 frankov obed“. Takši je naime zdaj-razložek, kda ete rende pišemo.

Kak do sí pa zdaj države v toj nevoli pomagale? Ar je to nevola, ka blago, štero mi od Švicarov küpimo, pri nas 25krat dragše, ali od Taljánov, je prinas 7krat dragše (taljanski penez je tüdi spadno, liki ne tak preveč kak naš.). Pa domá tüdi tak: za 70—80 rajnškov vredno kravo 20—30 krat več damo ne zato, ka bi krava bila več vredna, kak je bila pred bojnov, liki zato, ka je penez menje vreden, več ga trbej dati za njo.

Inda sveta so si države tak pomagale, ka so eden den lepo vöoglasili, ka od segamao je papirnati penez menje vreden, kak srebro, ali zlat. So ešče stareši lüdje, ki pomnijo, ka po nemškoj pa taljanskoj bojni v Austriji pa na Vogrskom leta 1873-ga srebrni rajnški obdržac svojo vrednoščo 100 krajcarov, papirnati (šein) rajnški pa samo 45 krajcarov valao. Da je pa to nikaj ne bilo proti denešnjemi!

Či bi dnes Jugoslavija to včiniła, bi se vsi prestrašili, naj bi čüli, ka zláta korona vredna 100 filerov, srebrna 40, papirnata pa samo 4. — Na Vogrskom bi ešče hüše bilo. Tam bi dnes bila zlata korona 100 filerov, srebrna 40, papirnata pa dva filera, eden krajcar. V Austriji pa papirnata nanč ednoga filera ni vredna. Sto koron banka je vredna 80 filerov! To bi tak strosilo vsa posojila, vse kase, vsa dužna pisma, ka nišče nemre povedati naprej, ka bi se zgodilo.

Za to zdaj države drüge poti iščejo, kak bi si pomogle. N. pr. Jugoslavija ne küpüje nikaj z zlatom, srebrom od drügh orsagov, liki samo z zrnjom pa z márov. Tak dela tüdi Vogrska. Pa se vüpajo, da po toj poti zdignejo vrednost svojega papira. Jugoslavija je tüdi za štiri korone dala en dinar, pa stem potom misli tüdi napraviti nekaj, ka prle pridemo do menjših računov. Kak se posreči, što bi to znao.

Z toga celoga samo to vidimo, ka je penez tüdi ne bog, pa ki so samo njega molili, so zdaj v nevoli. Nam, ki ga nemamo več, kak ga zandrügim vödamo, je vseedno. Či dragše küpim, dragše tržim pa naopak tüdi. Dve zdravi rokej pa prava pamet je najvekše bogastvo na svejti. To nam daj Bog vsem, ki eta čtému.

Od Plavarčeka.

Narodna.

Ednok je šo eden krao malo v log na lovino. Najšeo je ednoga jelena, pa ga je šteo strliti. Jelen je pa tak jálen bio, ka je krala zapelo či dúže dale notri v goščo. Dočakao se ga je nej, ka bi tak na njega strelo, ozdaleč je pa strliti nej mogeo zavolo gostoga drevja. Šo je zato za njim notri v goščo.

Gda je že krao daleč notri v goščo odišeo, se njemi je jelen skrio. Krao je pa zdaj nej znao nazaj vö. Dugo je hodo po gošči, pa je iskao pot, ka bi ga nazaj vö odpelala, pa je nej mogeo najti. Nazadnje je že nastao večer, pa je gratalo kmeče. Krao je zaj zagledno, ka se nej daleč odnjega sveti nekaj. Šo je tá, ge je svetlost vido, pa je prišeo do edne male hižičke. Bila je to voglarova hižička.

Krao je šo notri, pa je proso voglara:

— Dragi moj človek, boj tak dober, odpelaj me vö s te gošče, ka sam zablodo. Tvoj trüid ti dobro plačam.

Voglar je pa odgovoro:

— Jaz vas zaj nemrem vö pelati, ka se mi žena ravno spravla k porodi, pa nemam drüge ženske, ka bi njoj na pomoč bila. Liki ostante tü. Jaz mam na hiži čisto seno, ka sam je ravno dnes zmetao gor. Tam lejko snite, pa vas te zaütra odpelam vö.

Krao pa nikak nebi rad tam spao, zato ka se je bojao smrti, pa da je nej znao domo, je nazadnje zato li mogeo tam oštati. Šo je gor na hižo, pa si je legeo dol. Zaspati je pa nej mogeo od velke strahote. Jako se je bojao, či bi ga voglar resan šteo vmoriti. Šo je zato k sopišnjeki*, pa je skoz toga sopišnjeka gledao v hižo, či bi se voglar pripravlao, ka bi ga šo klat,

V hiži se je pa voglarova žena pripravlala, ka bi porodila dete. Voglar je dugo stao poleg nje, pa njoj je dvoro, nazadnje pa, da je jako trüden bio, pa da je žena tüdi bole mirovna gratala, si je lego dol, pa je zaspao. Žena je zaj v tom časi porodila, pa da je nikoga nej bilo poleg, je zaspala, pa se je već nej prebüdila. Bila je mrtva; dete pa je živelo.

Gda se je dete rodilo, je krao lükao skoz sopišnjeka v hižo, pa je vido, ka so za stolom sedele tri sojenice, pa so sodile deteti, ka ž njim bo.

Ta prva je djála:

— Jaz davlem tomi deteti velke nevarnošče.

Drüga je pravila:

— Jaz njemi pa davlem, naj vsikdar v nevoli žive.

Tretja je pa pravila:

Jaz njemi pa davlem, naj njemi bo dcbro; on (bio je dečák) je zaj tak velki sirmák, da matere nema, ka njemi je mrla. Pa etomi krali, ka na hiži spi, se je tüdi zaj ob dvanajsetih narodila hči. To deklíčko njemi pa davlem za ženo.

Krao je to vse čüo, pa se je tak prestrašo, ka je već nej püsto oči vküp. Nej si je mogeo vö z glave zbiti, ka bi njegova hči bila žena ednoga voglarovoga sinü. Zajtra je zaran stano, pa gda je dol s hiže prišeo, je proso voglara:

— Boj tak dober, dragi človek, pelaj me zaj vö.

Voglar je pa pravo:

— Malo čakajte, ka sam v velkoj nevoli. Nojco mi je žena porodila dete, pa je žena mrla, dete pa je ostalo, je pa jako črstvo.

Krao je djao nato:

— Vidim, ka si v velkoj nevoli. Daj zato meni toga dečáka, jaz ga odhranim gor, da dece nemam, pa ti dam zanjega šest sto rajnški, pa boš si te včasi malo leži devao.

Sirmak voglar je rad bio, ka njegovo dete pride k takšemi gospodi, pa je včasi privolo, ka dá dete krali. Krao je pa pravo:

— Dete naj ostane tü, vej jaz že pošlem slugo po nje, pa ti on te prinesé penezce. Zaj me samo pelaj vö z gošče.

Voglar je te vö odpelo krala. Krao se je paščo domo, pa je včasi poslao ednoga pidentara po dete. Dao njemi je šest sto rajnški, ka je neseo voglari. Zapovedao njemi je pa, naj deteta ne nosi domo, liki je naj ge vtopi.

Pidentari se je pa dete jako mililo, zato ka je bilo lepo, pa gda je do vode prišeo, je nej vtopo, liki je djao v edno košarico. Okoli te košarice je znadevao rožice, pa jo je te djao v vodo.

Košara je plavala dol. Tam nej daleč je pa bio eden ribič, ka je ribe lovio. Gda je te ribič vido, ka košara prti njemi plava, pa okoli nje so rožice, je gorstano, pa je košaro stavo.

Gda je ribič vido, ka v košari dete je, je košaro na breg zdigno, pa je z detetom bežao domo. Doma je z velikim veseljom pravo ženi:

* Sopišnjek je mala, kak dobra dlan velka lüknja ogora na prosnicaj, nad štero lükno se hiža vetri. Dnesden se že samo pri starinskih hižah nobaja.

— Viš žena, dugo sva prosila Boga, ka bi nama dao dete. Zaj sam nama te jaz edno zgrabu, ka je prti meni priplavalu.

Žena se je tomí tūdi jako veselila, pa je pravila:

— Kakše imé njemi pa te zaj dava?

Mož je odgovoro:

— Já, ka njemi znava drūgo dati, naj bo Plavarček, da sam ga v vodi zgrabu.

Te sta ga lepo gor gojila, ka je močen, pa jako lepi dečko zrascu ž njega.

Gda je že dečák velki bio, se je zgodilo, ka je krao šo na par mesecov z domi na velko mujstro, pa se je ravno kre ribičove hiže pelau. Tam je proso vodu, ka je jako žeđen bio. Ribič je veku dečki, naj njemi dá. Dečko je pa vlejau z vrčka postano vodu. je zájau črstvo, pa jo je ponūdo krali. To se je krali dopalu, pa je včasi pitau ribiča:

— No ribič, ti jako lepoga pa brzoga sinū maš. Je to tvoj sin?

Ribič je odgovoro:

— Já, pa je nej.

Krao je to nej mogeo razmiti, znao bi pa rad, zato je dale pozvedavao. Ribič njemi je pa že te povedao:

— Moj je, ka sam si ga gor odhrano; moj je pa nej, ka je nej z moje krvi, zato ka sam ga v vodi zgrabu.

Krao se je nato jako prestrašo, zato ka njemi je včasi v glavo spadnulo, ka je to ravno tisti dečko, ka so njemi sojenice njegovo hčer osodile, pa ka ga je on veku vtopiti. Napisao je zato hitro edno pismo, pa je te pitau dečka.

— Ali bi ti šteo nesti to pismo v moj grad?

Dečko je odgovoro:

— Zakaj pa nebi nescu, či ednok želete.

Krao je pismo dol zapečato, pa je na pečat pritisno svoj prstan, na šterom je bilo njegovo ime. V pismi je pa zapovedao ženi, ka toga mladencia, ka njoj to pismo prinese, mora dati vmoriti.

Dečko je nej znao, ka je v pismi, pa je nescu v kraleski grad. Gda bi že skoro do grada prišeo, je v ednom logi zaspau pri ednoj staroj mamici. To je bila tista sojenica, ka je njemi dobro sodila. Ta mamica njemi je zaj podmenila tisto pismo, ka je krao napisao, pa je dala notri drūgo takše pismo, v šterom je stalo, naj kralica toga mladencia, ka pismo prinese, oženi s svojov hčerjov.

Dečko je na drūgi den stano, pa je nescu podmenjeno pismo v kraleski grad. Gda je pred kralicu pa pred njeno hčer prišeo, se njima je včasi jako dopau, zato ka je bio lepi mladencu.

Kralica je vtrgnola gor pismo, pa je čtela ž njega, ka krao veku, naj toga mladencia oženi s hčerjov, pa gda on za dvá meseca domo pride, te morejo biti vsi najboše vole.

Kak je v pismi stalo, tak je kralica tūdi včinita. Mladencia, ka je prineso pismo, je oženila s svojov hčerjov, pa so resan bili vsi najboše vole, gda je krao prišeo domo.

Krao pa, kak je znaglič prišeo do kralice, jo je včasi pitau:

— No, sta spunili moju zapoved?

Kralica je odgovorila:

— Já, sve spunili; zaj smo najboše vole. Dala sam jo oženiti z mla-

Krala so obleteli čemerje, pa je pravo:

— Vej sem ga pa jaz velo vmoriti, nej oženiti!

Kralica je pa li pravila, ka je on tak pisao, ka ga more oženiti, pa je prinesla naprej pismo. Ime pa pečat je bilo njegovo, pa pismo tüdi, samo ka je drugo bilo napisano, kak je on zapovedao:

Te je krao pozvao naprej svojega zeta, pa njemi je velo:

— Ti moreš iti k vidovini, pa meni prinesiti tri zlate vlasi!

Krao je zato pošilao svojega zeta k vidovini, ka je šteo, ka ga več nikdar nebi bilo nazaj domo. Plavarček se je pa te resan spravo na pot, pa je šo k vidovini.

Najprle je prišeo dó ednoga brodarar. Te brodar ga je pitao:

— Kama, kama, Plavarček?

Plavarček je odgovoro:

— Morem iti k vidovini po tri zlate vlasi.

Brodar ga je nato proso:

— Vej pa te boj tak dober, pa za mojo pomoč tüdi pozvedi. Jaz že tü vozim od začetka sveta, pa mi nigdar krá konca nej.

Plavarček je obečo:

— Vej že pozvedim.

Te je šo dale, pa je prišeo v edno mesto. Tam so ga pa pitali:

— Kama, kama, Plavarček?

On jim je odgovoro:

— Idem k vidovini po tri zlate vlasi.

Tej so ga nato prosili:

— Vej pa te boj tak dober, pa pitaj nam tüdi za našo pomoč. Mi mamó eden stüdenec, ka je meo živo vodo pa mrtvo vodo. Či je ravno što komi glavó krej odsekao, pa smo njemi jo s tov vodov namočili, se je včasik nazaj oživo. Zaj pa že več tri leta ne davle vode te stüdenec.

Plavarček njim je pravo:

— Vej že pozvedim.

Te je šeo dale, pa je prišeo v edno drugo mesto. Tam so ga pa pitali:

— Kama, kama, Plavarček?

On njim je odgovoro:

— Idem k vidovini po tri zlate vlasi.

Tej so ga nato prosili:

— Vej pa te boj tak dober, pa pozvedi nam tüdi za kakšo pomoč. Mi mamó edno takšo jablan, ka je prle vsaki mesec cvela, pa prinesla sad, pa takši sad, ka či je človek bio kakšte stari, gda je tisto edno jaboko pojo, je včasik nazaj mladi gratao. Ta jablan se nam zaj zača süšiti, pa ne rodi več sada.

Plavarček njim je pravo:

— Vej že pozvedim.

Te je šo dale, pa je prišeo do ednoga staroga človeka, ka se je na ednom stebri obračao. Te stavec ga je pa pitao:

— Kama, kama, Plavarček?

On njemi je odgovoro:

— Idem k vidovini po tri zlate vlasi.

Stavec ga je nato proso:

— Vej pa te boj tak dober, pozvedi meni tüdi za kakšo pomoč. Že duga leta se obračam na tom stebri, pa se nikar nemrem rešiti.

Plavarček njemi je pravo:

— Vej že pozvedim.

Te je šo dale, pa je prišeo k vidovinovimi gradi. V tom gradi je pa samo edna stara ženska bila doma. Gda je ta Plavarčeka zaglednola, njemi je pravila:

— Ka te pa za božo volo nosi tü, ge je šče bože stvorjenje nej hodilo!

Plavarček je pa odgovoro:

— Prišeo sam po tri zlate vlasi. Pa zvün toga bi tüdi rad zvedo za pomoč brodari, stüdenci, jablani, pa tistomi starci, ka se na stebri vrti.

Ženska njemi je zaj pravila:

— Moj muž pride domo, pa te zravna vse raznese. On nemre trpeti človečega düha!

Plavarček je pa djao nato:

— Naj bo! Zato sam prišeo, či de mi že te k smrti, ali nej.

Ženska njemi je zaj začala praviti:

— No, pa ostani! Vej ti šče zato tretjokrat tüdi dobro želem.

Porinola ga je nato pod posteo, pa je nanjega pdveznola korito.

Gda je muž domo prišeo, je malo povohao, pa je včasik pravo:

— Žena, ti že pa nikakoga maš pri hiži!

Ona je pa odgovorila:

— E, koga bi mela. Nikoga nemam. To si ti tam po zraki letao, pa si se človečega düha nadühao.

Vidovin je že zaj vervao ženi, ka je tak, kak ona pravi, pa sta te šla spat. On je djao glavo na njena kolena, pa gda je zadremao, njemi je ona eden vlas vö zmeknola, pa ga nakla vrgla. Vlas pa, kda je nakla spadno, je tak zbrno, kak da bi velki zvon vdaro.

Vidovin se je nato gor zbučo, pa je pravo:

— Zakaj mi ne daš mira!

Ona ga je pa prosila:

— E, ne boj čemerem! To se mi je senjalo, ka bi te pitala, ka je pomoč tistoj jablani, z štere či što edno jabolko pojej, včasi nazaj mladi grata.

Vidovin je nato pravo:

— To je lejko. Morejo jablan vö odkopati, pa notri najdejo edno krotajco, ka njoj krej grze srednji koren. To krotajco morejo bujti, pa de te jablan včasi cvela pa rodila sad.

Zatem je zaspao. Žena njemi je pa zaj pá zmeknola eden vlas, pa ga püstila nakla. Vidovin se je nato gor zbučo, pa je pravo ženi:

— Zakaj mi ne daš mira?!

Ona ga je pa prosila:

— Ne boj čemerem, nej! Senjalo se mi je, ka bi te pitala, ka je pomoč tistomi stüdenci, v šterom je bila živa voda pa mrtva voda.

On njoj je pravo:

— To je lejko. Morejo ga vö ščistiti, pa na njegovoj vretini najdejo ednoga gáda. Toga gada morejo bujti, te de stüdenec meo nazaj takšo vodo kak prle.

Zatem je zaspao. Žena njemi je šče zaj zmeknola eden vlas, pa ga püstila nakla. Vidovin se je nato pa prebüdo, pa njoj je pravo:

— Ali zakaj mi ne daš mira, ka bi spao, da znaš, ka zajtra rano morem iti?!

Ona ga je pa prosila:

Vej na ne boj čemerem, nej! Senjalo se mi je, ka bi te pitala, ka

On njoj je pravo:

— To je lejko. Gđa de što mimu njega šo, naj ga vdari z ednov takšov leskovov šibov, ka je leto dni zrasla. Te stavec se te obrne na sám gimont pa na drago kamenje.

Žena ga je šče zatep pitala:

— Čuješ, ka je pa pomoč tistomi brodari, ka od začetka sveta vozi?

Vidovin je odgovoro:

— Te se tudi lejko reši. Gđa de koga prek pelao, te njemi naj veslo v roke dá, pa naj vó stopi. Nato de mogo tisti voziti, komi veslo dá, on se pa oslobodi.

Na drugi den je vidovin rano odišeo g zdomi. Pa kak je odišeo, je mamica včasik vó pustila Plavarčeka. Prinesla njemi je tudi jesti, pa njemi je velela:

— To maš, pa se najej.

Zatep njemi je pa povedala vse, ka njej je mož pravo, pa ka je on sam tudi čuo pod koritom, pa njemi je šče prinesla leskovo šibo, s šterov bi oslobodo starca, ka se na stebri vrti.

Plavarček se je zaj mamici lepo zahvalo, ka je tak dobra bila nanjega, pa je te šo tanodnot. Gđa je prišeo do starčeka njemi je že te ozdaleč kričao:

— Plavarček, si pozvedo meni za kakšo pomoč?

Plavarček je odgovoro:

— Sam pozvedo, sam, samo čakaj, ka do tebe pridem.

Gđa je donjega prišeo, ga je vdaro s tistov šibov, ka jo je od mamice dobo, pa se je stavec včasik razsipao na gimonte, pa na drugo drago kamenje. Plavarček si je zaj naklao pune žepe tistij gimontov, pa je te šo dale.

Gđa je prišeo do jablani, so ga že pa tam čakali pa pitali:

— No Plavarček, si zvedo nam za kakšo pomoč?

On njim je pa odgovoro:

— Sam zvedo. Morate jablan vó odkopati, pa tisto krotajco, ka jo pri srednjem koreni najdete, morete bujti, te de vam jablan včasi cvela pa rodila.

Plavarček je tu dobo dvanajsetero čarnih konjov, ka je za to pomoč pozvedo, pa je te šo ž njimi dale.

Gđa je prišeo do stüdenca, so ga že pa tam čakali pa pitali:

— No Plavarček, si nam pozvedo za kakšo pomoč?

On njim je odgovoro:

— Sam zvedo, sam. Morete stüdenec vó ščistiti, pa tistoga gada, ka ga pri vretini najdete, morete bujti, te de vam včasi nazaj taka voda v stüdenci, kak je bila prle.

Plavarček je tu dobo šestero kočuh, pa so njemi naklali na nja telko dragih reči, kelko je gor moglo. To so njemi pa dali zato, ka so se jako veselili, ka je v stüdenci nazaj tak dobra voda gratala, kak je bila prle.

Te je šo Plavarček dale, pa je prišeo do brodar. Té njemi je že tudi ozdaleč kričao, pa ga pitao:

— No Plavarček, si zvedo meni za kakšo pomoč?

Plavarček njemi je pa pravo:

— Sam zvedo, sam, samo čakaj, ka tá pridem. Vej si mava čas gučati, pokeč prek prideva.

Brodar ga je zméron spitavao, Plavarček je pa čakao, pa gđa sta prek prišla, te njemi je pravo:

— Ti se inači ne rešiš, gđa boš pa koga prek pelao, ka za menov pride, te daj tistomi veslo v roke, ti pa stopi vó. Nato de ov brodar, ka njemi veslo daš, ti se pa oslobodiš.

Brodar se je Plavarčeki lepo zahvalo za pomoč, pa je te šo Plavarček domo.

Gda je domo prišeo je krao jako čemeran bio nanjega. On si je najmre računao, ka Plavarčeka nigdar nede več domo živoga, zaj pa nej samo to, ka je prišeo živ domo, liki si je šče pripelo s sebov dosta bogastva. Gda je pa šče čüo pripovedavati od Plavarčeka, ka tam, ge je hodo, je takša jablan, ka či što ž nje samo edno jaboko poje, te včasi nazaj mladi postane — gda je to čüo, se je on tüdi odpravo po sveti. Komaj je pa prišeo do brodarja, pa je tanodnot več nej mogeo. Brodar njemi je najmre v roke dao veslo, pa njemi je velo:

— Veslaj malo ti, ka sam že jaz trüden.

Krao je vzeo v roke veslo, brodar je pa nato stopo vö, pa se je tak oslobodo, ka njemi je več nej trbelo voziti. Vozo je zatem krao, pa šče znabiti dnesden vozi, či ga je nej što oslobodo.

Gospodarstvo.

Osipavanje krumpišov. Osipavamo zato, da grm močno korenje dobi i tak se več krumpičov na njem zavrže. Z osipavanjom prepravlamo travo. I na slednje z osipavanjom, či je dosta deža, krumpiče na süho spravimo. Znano je, da vodeni krumpičke so ne dobri. Vu pesečnoj zemli zna osipavanje vu sühjih letah ešče kvar napraviti, ar grmovje ne ma vlage. Osipavati moremo kak najprle, s kesnim osipavanjom motimo krumpiče, da se ne morejo zavržti, po malej rasejo i menši pov dajo. Staro delo je, da nikše rastline ne smemo dregati te, kda cvete.

Starost krave. Kda je krava breja, roglovje njoj ne rastejo. Znovič začnejo rasti, kak se tele skoti. Vu premenjavanji zrasa nastanejo rineki na roglah, iz šterih se vidi, kelkokrat je krava že skotila. Tak se tüdi da zračunati, kelko let je krava stara. Da krava iz vekšega vu poldrügom leti se zabreja, tak prvi rinek nastane vu tretjem leti. Na priliko ma krava 3 rinke, tak je najmenje 5 let stara.

Kak je to, da jabočni mošt se dostakrat skisili, celo jesi grata? V jesen človek dostakrat čüje, da ednomi ali drügomi mošt kisili grata, pa je on tüdi teda skuko jaboka i prešao, kak pa drügi. Ovih drüghih mošt ostane slatek, njegov se pa na jesi obrne. Gotovo, da so jaboka ne kriva, potem kriv je prostor, kriv je lagev. Na preveč toplom mesti je ne dobro meti mošta. Zvün toga lagev se more dobro očistiti. Znamo, ka se jesi iz tak zvanih jesičnih gob naredi, štere se preveč hitro povnožavaju, posebno na toplom mesti. Zato pa lagev dobro očistimo, notri v njega žveplo vužgemo, s tem napravimo jesične gobe. Jesičnomi mošti več pomaganja ne ga, kvar bi bilo med njega dober mošt mešati.

Pesnive lagve osnažiš, či vliješ v lagev malo špirtusa, lagev nato zatekneš pa ga obračaš na vse strani. Zatem z spicov, štero si djao na palco, vüžgés špirtus, šteri zgori z velkim bobnenjom, lagev pa postane čisti, kak či bi bio poobljeni.

V linto, štera je postala gosta, nigdar ne vlevajmo vode, zato ka nam s tem tinta dobi blede farbo. Najbolše je, či vlijemo v njo par kaplic jesiha. S tem se tinta zboljša, pa farba postane lepša pa krepkejša.

Vino, piva ali voda ostane mrzla, či jo zavijemo v mokro capo, pa jo postavimo na močen prepih (cug).

Stari krumpļi postanejo bole oküsní, či vlijemo v njé med kühanjom malo jesiha.

Kak je ravnati z žmržnjenimi belicami. Pozimi se dostokrat zgodi, ka nam belice zmrznejo. Zmržnjene belice moremo počási odegrevati ali otajati na té način, ka je denemo v pripravno posodo, pa na njé nalijemo mrzlo vodo. Za nekolko vör se napravi na belicaj ledena skorja. Nato odlijemo previdno ž njih vodo, pa nalijemo novo vodo. Gda smo to včiniłi, lejko spravimo belice na toplejši prostor. Či se pa pokaže pálı ledena skorja na belicaj, moremo obnoviti vodo šče ednok ali dvakrat, dokeč se dela ledena skorja. Gda se že to več ne dela, vzemimo belice z vode pa je zbrisimo. Zatem je pa moremo spraviti na takši kraj, gde se nam ne trebe bojati, ka bi znova zmrznola.

Cveke ali drüge železne kline, štere rabimo v takšem mesti, gde ne bi radi bili, ka bi nam zerjaveli, je erje občuvamo, či je ožarimo pa žeréče namočimo v mrzeo lenov oli.

Jako dobro pa preprosto čistilo za stolarsko škér je krumpiš. Krumpiš se vreže nadvoje, se posiple s prahom od cigla ali pa z železnim (kovačkim) prahom, pa te stem malo povoščimo žlice, rašoške pa nože, šteri se potom jako lepo svetijo.

Skotítev pri kravaj. Gda je že čakati, ka krava šče skotiti, naj bo v štali vse mirno, zato ka vsaki ropot povzročí, ka se skotítev vrši kesnej. Prvo je, ka se prikaže meher, šteri je z vodov napunjeni. Te meher ali se predere sam, ali ga pa moremo predreti. Drüge človeče pomoči ne trebe. Ne je dobro zato, či tele vlečemo s krave. To se samo naj te zgodi, gda je že naprej videti, ka se krava sama ne bo mogla rešiti teleta, pa tüdi v tistih hipaj, gda kravo napadnejo porodne bolečine. Popkovina se naj naráhi odtrgne; ne je trebe rezati. Narava je najmre že sama poskrbela zato, ka se to samo lejko odtrgne, pa je zato na tistom mesti, gde se ma ločiti, slabejša. Nato moremo popkovino osmüknoti, ka ž nje steče krv pa vsaka tekočina. Teleti je dobro z mlečnov vodov oprati vüsta, pa je zatem postaviti h kravi, ka je obliže, ovači se nam zna prehladiti, celo v zimskom časi. Či krava teleta ne obliže, je moremo z mejkov slamov naráhi zvoščiti pa zbrisati. Kda je krava skotila, naj malo stoji, ka njoj matrница na mesto stopi; za to je zadosta, či stoji par minot. Či si nazaj dol leže, jo moremo nehati, naj leži, zato ka je potrebna počinka. Kda stane, njoj dajmo piti postáno vodo, v štero smo djali malo soli pa otrobe. Tüdi tele naj počivle duže časa, prle kak je püstimo k cecki. Či pa nebi moglo stanoti, te nadjmo par kaplic mleka pa njemi je vlejmo v gobček; to pa moremo ponoviti vsaki četrť vöre, dokeč se tele ne okrepi. Prvih pet dni davlimo kravi menje, pa to bolšo krmo, pa samo postano vodo, v štero devlimo malo soli pa otrobe.

Kda mo kosili seno? Najboljša krma za živino zvin trave je i ostane seno. Vu seni je vse ono, ka živina potrebüje. Že vu dobrom seni. Zato pa moremo gledati, da vu ravnom časi pokosimo seno, dobro shranimo. Dosta gospodarov teda začne seno kositi, kda je že trava zrela i vu semen odišla, tak si mislijo, da s tem več sena dobijo. Resan več dobijo, nišče ne taji. Nego pri krmi ne samo na vnožino, nego i na kakovnost moremo gledati. Ranaj pokošeno seno je bolje tečno, živini več vala. Kda mo pa te kosili? Kosili bodemo, kda največ trave vu cvetje stopi, teda betvo i listje največ cukra vu sebi zadržava, je sladko. Či po tistom pokosimo, da trava ocvete, cuker i druge tečne materije vu semen odidejo. Dokazano je, da vu cvetji pokošeno seno ma 1·6 procentov maščave, 42·7 procentov cukra, dozorjeno seno že samo 1 procent maščave i 40·8 procentov cukra ma, obstavjeno seno pa celo na polojno zgübi maščavo. Kak vidimo, kesna kositev porobi seno od najbolje potrebnih i najbolje tečnih snovih. Či kesno kosimo seno, ne dobimo otave. Zrela trava ne požene več, druga trava pa samo nisterni list požene. Vsaki gospodar vidi to na strmenom. Či žito zeleno pokosi, požene njemi, da ešče ednok lahko kosi, nego zrelo žito ne požene več. Ali ste že vidli, da bi se strnišče ozelenilo? Ozeleni se, nego od druge trave. Ništerni pravijo, da zato tak kesno kosijo, da semen sčrči. Pa bi mogli znati, da se trava iz vekšega tak povnožava, da betvo ali pravimo steblo vrejke požene ali iz korenja novo betvo zraste. Či mo mi na to čakali, da semen sčrči, travnike si zapravimo. Trava iz semena de se vsikdar prvle zorila, kak spodnja prava trava. — Krmo te kúpüj — to ti po šali pravim, — kda je dosta sena, ne je tak drago, pa itak se spleča. Znaš, zakaj? Kda je dosta sena, kmetje ne odajo teoccv i krav za „špot ceno“. „Mamo seno, držali bodemo dalje“.

V tujini.

Dežela rajskomila,
Prekmürski ljübi kraj,
Zakaj sva se ločila,
Da žalosten sem zdaj?

Či tüje rož'ce gleda
Mi žalostno srce,
Šče cvetje mi preseda:
V Prekmurji lepše je.

Ci čüjem ptičke peti,
Ne gene spev srca,
Šče ptička žvergoleti
V Prekmurji lepše zna.

Či plávati v potoki
zagledam ribice,
Srce topi se v joki:
V Prekmurji lepše je.

Domače rož'ce, ptice,
Srebrne ribice:
Ve mate veselice
Za tužno mo' srce.

Zato nazaj v Prekmurje,
kje radost je doma,
Tam ne kalijo burje
Nam mirnoga srca!

Naš kralj Peter I.

Vmro je leta 1921, avgusta 16, popoldne ob pol šestih kralj Jugoslavije, kraljevine Srbov, Horvatov i Slovincov Peter I. Karagjorgjevič. Rojen je l. 1844., junija 29. od kneza Aleksandra i kneginje Perside. Osnovne šole je obiskao v Belgradi, nadaljne v Zürichu i Švici, vojaške pa na Francoskem. Kak francoski oficir se je borio proti Nemcom l. 1870., gda si je zaslužio odlikovanje častne legije ar je z francosko zastavo preplavao v zimi reko Loise, da ne bi prišla Nemcom v roke. Pri zasedanji Bosne se je borio proti Türkom. V balkanskoj bojni je pridobio maloj Srbiji, štere kralj je postao po osmrtni Aleksandra od strani zarotnikov l. 1903, staroj Srbiji Make-donijo. V svetovnom boji je pokazao, da je na srci noso svoje domovine blaženost, pretrpo je pregnanstvo i vse nevole za njo. A njegov križ se je spremenio v odičenoga: postao je kralj vseh Jugoslovanov, Srbov, Horvatov i Slovincov. Leta 1918. dec. 1. je zavolo betega odstopo od vladanja i to izročio drugorojenomi sini Aleksandri. Mro je v Topčideri v skromnoj svojoj hiži na prostoj posteli. Žalüjo za viteškim kraljom, ki njim je stvoro edno domovino: Srbi, Horvati i Slovinci.

K oči.

(Pripovest.)

Živo je eden siromaški dovec. Šestletni sinček njemu bio jedino veselje na sveti. Skrbo je za njega noč i den. Najti pa tudi ne bilo vrlejšega i uboglivejšega otroka, pokornejšega deteta.

V vés pride novica da bo boj. Nekoga dneva prinesé pošta veliko pismo. Cesar je zvao na boj nešterne vesčane, med njimi tudi siromaškoga dovca. S težkim srcem se je poslovio od svojega sinčeka, šteroga je mogeo zročiti tujim ljudem v skrb.

Bilo je kesno v jeseni. Sneg je naletávo, vrane so krožile po zraki. Páli prinese pismonošec veliko pismo. Veški župan jo prečte i pravi malomi Milani: „Oča se ti ne vrnejo več; ostali so na bojišči.“ Dečaki neščejo te reči v glavo; ne je popolnoma razmo.

„Zakaj se ne vrnejo? Zakaj so ostali na bojišči?“ mislo si je v svojoj neđužnosti. „Vej jim nesam nikaj hüdoga včino, da me zdaj nemajo več radi.“

Skrivoma so njemu tekle skuze po lici, i globoko v srci ga je bolela ta znanost. Dozdaj je den za dnevom molo za ljuboga očo, da bi njemu ga nebeški oča pripelao vendar skoro domo. Ali zdaj pa je čüo, da očo ne bo več, da je ostao daleč tam na poli.

Sunce je zašlo. Bila je temna noč; sneg je padao gostejše, i mrzeo veter je začeo pihati. Po hrami je že vse spalo, samo ubogi dečak ne mogeo zatisniti oči. Srce mu je postajalo vsikdar nemirnejše. Vse njegovie misli i želje so bilé pri oči. Zdj se njemu süne čüdna miseo v glavo: „K oči! Poiskati jih ščem, i če bi bili tudi na konci sveta!“ S postele skoči, obleče si hlačice i suknjico, obüje punčke, dene si kapico na glavo, i hajdi na pot k oči!

Stopi iz hiže. Po vesi zagrene, vej je tudi oča po vesi šo. Zvüna vési je stala kapelica, pri šteroj sta z očom molila skoro vselej, gda njima je pot vodila mimo. Tudi nicoj poklekne dečak na mrzli kamen, pa moli moli molitvico, štero ga je oča navčo:

Lübi angeo varvač moj,
Prosim te, pri meni stoj!
Brani me nesreč, nezgod,
Vodi, čuvaj me povesod,
Drži roko nad menoj.
Bogao bodem vsakokrat,
Molo k tebi vedno rad.
Lübi angeo varvač moj,
Varuj tudi me nocoj!

Odmolo je dečak, v tem hipi se je zaiskrilo v kapelici, zasvetila se je modra posvetka, i deček je čüo milodoneče reči:

„Kam te vodi pot tak kesno, moje dete?“

„K oči morem,“ odgovori Milan. „Odšli so nekam daleč, daleč i se ne vrnejo nazaj. Bog zna, kaj se jim je pripetilo.“

„Hodi za menov,“ pravi njemu skrivni glas. „Jaz znam, gde so tvoj oča.“

V zraki se posvetila posvetka i dečak je šo za njov. Gostejše i gostejše je padao sneg, glasnejše i glasnejše je spevala burja svojo mrzlo pesem.

Posvetka je šla vsikdar dale, dale. Méрно tak merno je bilo dečki pri srei. Dugo sta že hodila. Dečaka so začnole zapuščati moči. Noge so njemi bilé žmetne, strujenost je čüto po vsem teli. Stavi se. „Ne morem dale,“ pravi ves zmantrani. Posvetka splava nekóliko stopajov dol s poti i túji glas njemi veli:

Tü se vsedi, pri tebi ščem biti.“

Dečak boga, pa čüti pod sebov rahi i süh meh. Nekoliko si tüdi nasloni trüdnó glavico na njega i sladko zaspi.

Sunce je že sijalo, gda se dečak zbüdi. Poleg sebe zagledne angela, ki se njemi prijazno naproti smeje.

„Ali zaistino ščeš k oči?“ pita ga angeo.

„K oči, oči! vzklikne Milan pa stoji že pripravljen na pot. Nesta dugo šla, da prideta do velikoga prepada. Niedna brv ne znala za drügi kraj. Dna nesta mogla videti, takša globočina je bila. Temno je bilo v njoj, sunčni traki neso mogli do nje.

Tü dol naj pela pot, pravi angeo, poglednovši dečaka; ali na njegovom lici ne bilo videti niti sleda straha. Na rahi prime angeo dečaka za roko, zatem pa oba premineta v temno globočino. Znova je bila čarna noć okoli njidva.

Daleč tam v dalečini se začne nekaj svetliti, kak zarja v mladom jütri. Mali breg še njima zapera pogled; zavinek okrug njega i glej — pred njima je čisto drügi, novi svet. Pred sebov vidita veliko ravnino, štero zapera na nasprotni strani visoko i strmno skalóvje. Angeo postavi dečaka na zemlo. Vsa ravnina zeleni, kak v najlepšoj pomladi. Oglajena pot je pelala po tej ravnini. Napotita se po njej. Milan gleda na desno i levo. Z vsakim korakom vidi nekaj drügoga, lepoga i zanimlivoga. Tü stoji lepi grad, v šterom cveto najlepše rožice; tam páli sadovnjak, pun sadovenoga drevja, na šterom je obilno vsakovrstnoga sada; tü prijeten log, z šteroga doni milodoneče spevanje ftičic. Zdaj prideta do velikoga travnika. Kaj vidi tü dečaka oko? Vnožina pojbičov ednake velikosti in starosti z našim Milanom se igra in skače po cvetočem travniku. In gda zaglednojo našiva popotnika, prihitijo vsi z veselim vriskom k njima. Lica se njima smejejo v mladostnom veselji, glasno pozdravljajo našega dečaka, rekoč: „Kaj ne, da ostaneš pri nas? Glej, kak veselo je med nami! Igrali se bomo po travnikaj in logaj, drkali od vrta do vrta pa prepevali lepe pesmice.“

Obkrožili so dečaka i angela, prijeli eden drügoga za roko i se v krogi vrteli okoli njidva pa živo spevali pesmico, da je donela cela cvetoča dolina i znova so stopili k njima i pelali njidva po dišečih travnikaj in šümečih logaj. Čüdno je bilo pri srei našemi dečkai. Strmeo je nad vsem. Pozabo je vse trpljenje. Ali je morebiti tüdi pozabo očó? . . . I že so se njemi začnole oči svetiti od veselja i lice njemi gorelo. Za roke so ga držali dečacije, z njimi je hiteo, z njimi se veselio. Opazo pa ne, da je premino njegov dozdanji zvesti spremlevalec.

Sonce se je pomikalo proti goram. Vesela množica je prišla do male vretine. Okoli nje so stalé postelce, postlane z mehkóv postelinov. Sredi vretine se je zdigavála iz belega marmora izklesana podoba našega Odrešenika.

Ravno je sunce zahajalo. Vsi obkrožijo vretino, pokleknejo pa zdignejo roke visoko. Rahlo i ponižno spopevajo večerno molitvico. Sivi mrak je prepregol dolino. Svetle zvezdice so se lesketale na nebi.

Merno leže vsak na svojo postelco i hitro so sladko zaspali. Tüdi Milan je najšeo prazno posteo i legeo na njo. Ali ne se mogeo zazibat i sen. Vsi dogodki tistoga dneva so njemi vstajali v düši. Znovič je gledao dišeće ograde i travnike, poslušao, vesele pesmice dečakov — daleč, daleč za njimi, kak v sivi megli je zagledno blede podobo svojega oće. Stroso se je po vsem teli. Skočo je s postele pa poklekno i polglasno začno moliti:

„Lübi angeo moj,
Prosim te, pri meni stoj! . . .“

Dale je ne mogeo. Skuzé so njemi poljále obraz, na ves glas je zajokao. Tü njemi dene nikak roko rahlo na glavo. Pred njim je stao angeo i njemi je pravo: „Zvao si me i prišo sem. Povej mi kaj želiš.“

„K oči!“ vzklikne dečak.

Angeo njemi pravi: „Veri mi, dečak, hüda i težavna je pot k oči. Mlad si še i doba še tebi ne pritekla, da bi mogeo po toj poti. Glej, tü pa ni trpljenja, nego vekivečna spomlad i radost. Ostani rajši tü; ne bo dugo, i zdrüžen boš z očom.“

„K oči, k oči!“ ponavlja Milan i proseće zdigne roke.

„Ideva tak!“ odgovori angeo.

Tiho je bilo po celom krogi. Niedna sapica ne spihala po spečoj ravnici. Dugo sta šla. Jütrašnja zarja se je rudečila, da prideta do skalovja.

„Prek tej pečin naj pela pot“, pravi angeo. Mrtvečka tišina je vladala po tom skalovji. Povsod samo golo kamenje, nindri nikaj zelenoga. Tüdi niedne živalce ne bilo nigdi ovárati. Bila je zaistino hüda i težavna pot. Zavijala se je vsikdar više i više. Včasi je navzgor, da je Milan mogeo roke vzeti na pomoć, včasi pali je šla po globokih prepadah. Sunce je vroće prepekalo. Dečak je žejao, pa nigdi kaple mrzle vode ne. Glad se njemi je oglašao, pa gde vzeti hrano? Noge so njemi že omagüvale, komaj je stopao.

Angeo se stavi i pravi: „Deček, ne še prekesno, ali ščeš nazaj iti?“

„K oči!“ je zasepetao Milan, i pá sta dale šla.

Sunce se je začelo nagibati. Edno skalo še mata pred sebov; bila je strma kak še niedna dozday. Le pomali sta stopala po trüdapunoj poti. Milan čüti, da njemi naproti piše mrzla sapa. Moči njemi pešajo, noge ga že komaj nosijo. Zdaj sta na vrhi gore.

Sunce je zašlo; sivi mrak je legeo na zemlo. Zvezde so miglale na nebi.

Ne daleč pred sebov vidita malo ravnino; sneg i led jo je pokrivaol. Sredi doline je stala ves.

„Poglej proti vesi“, pravi angeo. „Ali vidiš pred njov visoko drevo?“ Milan prikima. „Tam najdeva očo.“

„Moj oča!“ Zasepeče dečak i veselje njemi pokrije lice. Prideta v dolino. Mraz je pritiskavaol, i ledena burja njima je brila naproti. Prideta do dreva. Pod njim vidi Milan veliki križ.

Angeo njemi pravi: „Končana je najina pot“, položi svojo roko na dečakovo glavo. „Sedi si h križi.“ Milan včini; še glavo nasloni na bože raspelo. Zdaj ne več čüto otrüjenosti, ne bolečine, ne mraza. Zdi se njemi, da leži v toploj hiži na mehkoj blazini. Oči zapre.

V tom hipi začüti je poleg sebe znan, premili glas rekoč: „Milanček moj, ka si zaistino prišeo k meni?“ Neskončno radosten odpre dečak oči pa vidi kak v megli lüblenoga očo svojega.

Glej, tū je moj dom; miren je i tihi. Tūdi ti boš ostao pri meni. Oj, le sladko spi i senjaj!“ Pritisno je k sebi svoje dete, božao ga je po mrzлом lici . . .

Pod visokim drevesom počivlejo tela onih vojakov, ki so v boji spadnoli za domovino. Drugi den rano so šli ljudjé mimo; na grobi najdejo šestletnoga, večno spanje spajočega dečaka. Marijin.

Ustava.

L. 1920. nov. 28. so se vršile volitve po celoj Jugoslaviji od volilcev slovenskoga plemena za ustavno skupščino. To je, zvoljeni poslanci so mogli novoj kraljevini Srbov, Hrvatov i Slovincov stvoriti ustavo (alkotmány). Ustava je fundamentalni zakon, po šterom se more ravnati orsag. Ta ustava je zglašena leta 1921. junija 28. pod Pašičevov vladov, v šteroj so sedeli 2 Slovence, 1 Horvat, 2 Muslimana i 9 Srbov ministrov. Glasali so za ustavo vsi demokrati i radikali, Muslimani i slovenski Samostojni. Neso glasovali za njov komunisti, socialisti, srbski kmetje (zemljoradniki), horvatski i slovenski kmetski zastopniki v Radičevoj, v slovenskoj i horvatskoj ljudskoj stranki (Kmečka zveza). Večine je dobila vlada 13 glasov. Od te ustave francuski list „Journal des Debats“ od 17. augusta leta 1921 piše 1. da je zadosta dobra; 2. v celoti je menje za ljudstvo, kak sta bile srbski ustavi od leta 1899 i 1903. Pravice kralja so preširoke, centralizem, to je ravnanje iz srdine (Belgrada), preveč izražen, sloboščina štampa omejena, kontrola parlamenta nad vlado nezadostna, odgovornost ministrov smešna, 3. Slovenci i Horvati s tov ustavo neso zadovoljni.

Vsaka ftica je vesela . . .

Narodna

Vsaka ftica je vesela,
Pokeč mlade v gnjezdi ma.
Gda že enkrat vō zletijo,
Te je jako žalostna.

Vsaki starši so veseli,
Pokeč deca vkūp živō.
Gda že enkrat razidejo,
Te so jako žalostni.

Vsaki dečko je veseli,
Pokeč dekile ne pozna.
Gda že enkrat deklo spozna,
Te je močno žalosten.

Vsaka dekla rano stane,
Pokeč moža ne dobi.
Gda že enkrat moža dobi,
Te že jako dugo spi.

Do devete, do desete
Se vam vseli gor cifra;
Do ednajste, do dvanajste,

Štúkanje vernoga mladénca z nevernim modrijanom.

Veren mladenič je čuo dosta gučati od ednoga modrijaša, šteri je znao telko gučati, či ravno ka je jako mladi bio, ka nejemi nje bilo pára v velkoj kroglini. Lüdje so si gučali, da so ovi mladéneci proti njemi — nikaj nej.

Najšeo se je eden mladence, šteri bi jako rad poznao toga modrijaša in tüdi bi rad ž njim gučao, či je resan tak čeden, kak si lüdje gučijo.

Ednok sta se sréčala; mladénc se njemi lipo poklono i ga je proso, naj njemi pove: Ka je najbolše na sveti?

Modrijaš: Dober prijatelj.

Mladénc: Jaz pravim, dobra vest.

Što je na sveti najmodrejši?

Modr.: Tisti, što je največ knjig prečteo.

Mlad.: Neje istina; tisti, šteri sam sebe prav spozna.

Što je naj nespametnejši na sveti.

Modr.: On, ki najmenje zná.

Mladénc: Nej, tisti, šteri se hvali, ka dosta zná, pa malo zná.

Šteri stan je naj srečnejši?

Modr.: Jaz mislim, da stan vučenoga modrijaša.

Mlad.: Nej, liki stan pravičnoga krščenika.

Štera je največša čast i hvala?

Modr.: Vojvoda, šteri zmaga neprijatele.

Mlad.: Tüdi nej, liki ponižnost srečnoga človeka.

Štera umetnost i modrost je najbolša?

Modr.: Svet modro vladati i kralüvati.

Mlad.: Nej, sam sebi zapovedati i se modro voditi.

Što je najbogatejši na sveti?

Modr.: Što največ penz má.

Mlad.: Ka šče? Šteri je zevsem zadovolen.

Lüdje, šteri so okoli njiva stali, so mladéneci dali pravico i so zrokami pokali, modrijaša je sram gratalo i je pitao mladénca: Što te je to modrost návco?

Mladénc: Moj oče i moja mati sta me se to navčila. Modrijaš pravi nato, ka bedak zna več pitati, kak eden modrijaš odgovarjati. Zaj te pa jaz ščem pitati, pa mi odgovori tij: Kak je velki svet?

Mladénc: Svet je tak velki, da ga samo Bog obseže; pa nej tak velki, kak nevučenost posvetnih modrijašov.

Modrijaš: Ali svet visi, ali plava?

Mladénc: On, ki svet obseže, ga zna tüdi gori držati.

Modrijaš: Ka je pa Bog prle delo, kak je svet stvaru.

Mladénc: Šibo je pleo za takše modrijaše, šteri bi s takšimi nedostojnimi rečmi kak so vaše, po sveti poštene lüdi skušavali i motili.

Tak je štúkanje minolo i modrijaš je z dugim nosom odišo. Modrijaš je, šteri pred svetom telko „modrosti“ (po pravici norosti) znajo gučati, tisti pred Bogom zamuknejo. Liki šteri Boga prav spoznajo i njemi služijo, pri Niem naidejo pravo modrost.

Pop in ljudje.

Potivao sem v eden velki varoš na Vogrskom, nej zato, da bi si s kem pogovarjao i čas krato, nego zato, naj bi olehšao nevolu siromaškoga ljudstva. Zato sem včino to pot, ker sem ljübo ljudstvo, zato sam pa dobo na poti vse vrste ošpotávanje od ljudstva. Na poti, ki vodi proti kolodvori, je šo proti meni eden delavec, ki je čemerno na mene zmrčao: „Popa vidim, nesrečen sem“. To je bilo prvo ogrizavanje, šteroga sem deležen postao. Pri kolodvori je eden tovorni vlak postavao, šteri je vojake na bojišče pelao. Jaz, ka sem čakao na vlak, sem se sprehajao na peroni. Opazo sem pa, ka eden pešak me sprevaža z očmi i čaka, kda bi mogeo košček cigara gorvzeti. Smilo se mi je sirmak, ta sam njemi dao. Imeo sem še v dozi dešet kratkih cigarov, štere sem dobo z velkov prošnjov od našega veškoga trafikanta. Čuvao sam je kak dragi kinč. Tem cigarom je bilo usojeno, ka bi se celi tjedem njihov dim v meglé kobacáo, da si olehšam moje težave in nevole; da je duhanov dim tolažba v stiskah, to jaz rad verjamem. Istina, ka teh cigarov ne bi rad odstopo, če me nebi spominola notrašnja miseo: „Ti ljudje zaj na bojišče ido, so pripravljeni na to, da svoje življenje žrtvüjejo za domovino i niti zdaj se ne spuni njihova žela, da bi si pipo nažgali. Bodi batriven! Pohvaljen bodeš zato. — Batriven sem bio. Razdelo sem cigare do zadnjega i da bi čem večim dao, sam je na dvoje spotro.

Vojaki so je vküp zdrobili in v pipe naložili. No — mislo sam si — če se ti dnes s popom srečajo, ne bodo ga ošpotovali. Kaj se je zgodilo v ednom trenutki? Oglaso se je eden z muklavim glasom: „Vunječi pop, meni je ne dao!“ To je bilo drugo ogrizavanje, s šterim so me pozdravili, šteroga sam ne pričaküvao. V K sem vöstopo z vlaka i sam si seo na električen voz. Dao sam tüdi ednoj, betežastoj zamuknjenoj ženski deset vinarov na vino, štera si je tüdi na glas mislila svoje hvalenje: „Hja, popi so gospodje! Lehko je njim dati na vino, decé nemajo, šterim bi krüh in obleko trbelo küpiti!“ To je bilo tretje ogrizavanje, štero je v kratkom minulo. Zakaj bi tajio. To ogrizavanje me je jako bolelo; zato nej, ka bi što naopak zarazmo, nej na mojo osebo gledoč, nego zato, ar ljudstvo z neprijateljim svojim zdrüženo pomaga razrüšiti sveta božja dela —. Tako sam mislo i tak je, da peklenska moč zmaguje, kda se popovska čast pobija.

Dolinski Prekmürci.

Dolinski Prekmürci prebivajo na onoj ravnici, štera se razteže od Rakičana i Bogojine doli do Dolnje Lendave in štero od jüga Müra loči od ostale Slovenije. Na tom malom komadi zemlje živi več kak 30 jezero ljudi. Karakteristika te lepe doline je veleposestvo. V Rakičani je veliko posestvo grofa Sainc Juliana iz Solnograda, v Belinca pa grofice Zichy, štera ma tü v dolinskem Prekmürji okoli 10.000 plügov zemlje, to je drži skoro eno tretjino dolenskega Prekmürja v svojih rokah. Tretje veliko posestvo v

dolinskem Prekmürju je posestvo kneza Esterházy-a, šteri ma tii 15.000 plügov zemlje. Jako malička je zato ona zemlja, na šteroj teh 30.000 dolinskih Prekmürcev gospodarji. Kar se pa narod vsikdar množi i množi, raspadajo poedina kmečka posestva na jako maličke parcele, tak da sojo vesi na priliko Velika i Mala Polana, kje te največji kmet samo 5 plügov zemlje ma. Na tak maličkom posestvi pa ena družina nemre živeti. Kar narod vsled veleposestev nemre do zemlje priti, prisiljeni so mnogi i mnogi dolinski Prekmürcei vzeti v roke potniško palico i se podati v tuiji svet, kje se zgübjijo za slovenski rod i se vtopijo v morje nam sovražnih narodov. Zdrava agrarna reforma bođe gotovo pomogla, da naši dragi dolinski Prekmürcei lahko ostanejo na svojoj rodnoj grüdi i ne bodo prisiljeni si v tuijih krajih iskati krüh^{*)}. V logaj je dolinsko Prekmürje siromaško. Kar šum je, so iz vekšega jaušove i vrbove. Najbogatejši ljudje dolinskoga Prekmürja so v treh Bistricah pri Müri, šteri imajo tuiđi najlepše konje, na štere so jako ponosni.

Zvün Dolnje Lendave so Beltinci največša i najlepša občina v dolinskem Prekmürju. V okolici Beltinec raste najboljša i najlepša pšenica v Prekmürju. Severno od Beltinec so Gančani, šteri so imenitni po svojih glasovitih dobrih goslarah. Na severnom röbi dolinskoga Prekmürja je Türnišče, štero je imenitno po svojoj staroj v XIV. stöletji v romanskom slogi zidanoj cerkvi, v šteroj so v freških povečnjeni najimenitnejši momenti življenja kralja sv. Ladislava. V leti 1914 dogotovljena je ta nova cerkev, štera je tuiđi v romanskom slogi zidana tak, da čini z starov cerkvijov eno celoto.

Dolinski Prekmürcei so kak prekmürski Slovenci sploh en narod z štajerskimi Slovenci. Nekdaj pred 1000 leti so meli svoje kneze (Pribina, Kocelj i drügi), šteri so pri Blatnom jezeri imeli svoj sedež, z česa sledi, da so prekmürski Slovenci prebivali tedaj na mnogo vekšem ozemlju, kak dnes. Njihova pokrajina segala je te do Blatnoga jezera i do Dünavu. Še v tistom starom vremeni dali so Slovenci Dolnjoj Lendavi njeno denešnje ime Lendava, štera je že tedaj slovensko mesto bila. Slovenski knez Pribina ali Privina je dao tii zidati okoli 840. leta po Kristuši prvo krščansko cerkev. Vogri so še le okoli 896. leta po Kristuši prišli na denešnje Vogrsko, ali prekmürski Slovenci neso prišli tedaj včasi pod vogrsko gospodstvo, nego še le v vremeni vogrskoga kralja sv. Ladislava okoli 1080. leta, do tedaj so pa imeli svojo lastno deželu vküp z štajerskimi Slovenci, štera je segala gori do Rabe.

Dolinski Prekmürcei so pobožni ljudje i dobri krščani. Oni so visoke postave, glava jim je podugasto okrogla, farba lica je svetla, ali često tuiđi temna. Starejši ljudje majo navado mustače si briti. Ženske so navadno lepe. Splošno so tihi, delavni i marljivi ljudje. Što nema doma dela, ide inam na delo, kak na priliko v Slavonijo na žetvo, na Vogrsko repo brat, ali kukorico trgat itd. V Müri ribe lovijo, mnogi pa zopet tržijo z živincv, z belicami, z piščanci in z drügimi rečmi. Poleg polödelstva skoro vsaki zna i pela kakšno obrt doma pri hiši. Familijarno življenje dolinskih Prekmürcev je patrijarhalno i moralno. Radi se veselijo, ka se posebno pri gostüvanjih vidi, ali njihova pobožnost se tuiđi pri takših prilikah jasno pokaže.

^{*)} Agrarna reforma Primorce seli pri D. Lendavi pred našimi zemlje i stana po-
trebnimi ljudmi. — On vred

Stara narodna nošnja se je v novejšem časi že prilično izgubila. Mladina obeh spolov se zdaj že varaški oblači. Samo le starejši ljudje nosijo še narodno nošnjo. Ta narodna nošnja stoji pri moških iz širokih hlač od lenovoga platna (brgūše), iz plavoga predpasnika, šteri do prsi sega, v zimi pa še tudi iz velikoga dugoga kaputa (sūknja). Klobūtki so navadni, kak se v varaši kūpijo. Ka se pa obūvala tiče, radi nosijo čizme z dugimi sarami. Pri ženskah je karakteristično: robec na glavi, šteri se od zadaj zveže pa sūknja (janka) z pojansom.

Hiše dolinskih Prekmūrcov so čiste, obeljene i izvekšega iz lesa napravljene, ali mnogi imajo zdaj že tudi zidane hiše, štere so sploh moderne. Okoli hiš imajo ogrāčke, sadovnjake in gaje. Kar pa je v dolinskem Prekmūrju dosta vode, nikde nega toliko rēc i gos, kak tū.

Narečje dolinskih Prekmūrcov je ravno tisto, štero tudi njihovi štarski bratje prleki gučijo. Karakteristika toga narečja je, da se o i u često v ö i ü izgovara, ka da jeziki žvenk francoskega govora.

Narodna poezija dolinskih Prekmūrcov je zvekšega pobožna (religiozna) majo lepe povedke, balade i bajke. Radi popevajo, ljubijo muziko, pa tudi radi plešejo. Lepi narodni ples jim je tak zvani „sotiš“, šteroga z velikov spretnostjov plešejo, ali radi plešejo tudi polko pa valček.

Dolinski Prekmūrci so pridni polodelci, zemljo dobro i skrbno obdelavajo pa njo dobro gnojijo. Radi sejajo pšenico, rž, kukurico, hajdino i proso. Živinoreja je na visokoj stopinji, majo jako lepe krave i konje. Velika škoda je, da nemajo za dosta travnikov.

Čeravno so dolinski Prekmūrci stišnjeni zavolo veleposestev na jako malički komad zemlje, itak živejo po svojoj velikoj marljivosti i šparavnosti ta njim te dobre lastnosti bodo varovale njihovo življenje tudi v bodočnosti. Pošteno izpeljana agrarna reforma pa bođe dala boljše pogoje za njihovo življenje, česar so v punoj meri vredni.

Dr. Jožef Kočar.

Papagaj naročo premog.

Neka gospa v mesti je mela papagaja, šteri je znao reči ponavlati. Zavolo toga je mela ta gospa že tretjo nepriliko.

Edno jūtro je zazvala gospa skoz okna iz drūgoga nadstropja (štoka) premogara. „Prinesite mi en cent premoga (vogelja)“. Premogar je to tudi vćino.

Kda se je pa premogar s praznim vrećom na vilici obrno, je zaćuo znova naroćiti iz tistoga okna: „Prinesite mi en cent premoga“.

Gda je premogar prineso gospe drūgić premog, ga je ta pitala: „Zakaj mi nesete že pā premog. Ne sam ga već naroćila?“

Premogar je pa moćno potrdjavao, da je ćuo naroćitev s tistoga kak prle. No, zato ga zemen še ednok, ċi san ga gli nej naroćila, da Vam nede terbelo nazaj nesti, je pravla gospa.

Gda pa je prišo premogar s praznim vrećom znova na vilico, se njemi pripetilo tisto kak vćeraj.

O zdaj je gospa že spoznala svojga naročnika premoga — svojga papagaja. Gda je zagledno papagaj prihajočo gospo z bičom v roki, se je naglo pobralo, skočo je na hodnik, odtec pa skoz kühnje v spalno sobo i smükno pod postelo. Tü se je šteo rešiti palice. A gda je prišla gospa v kühinjo z bičom, sta se maček i pes, šteriva sta ravnok zajtrkovala, tak prestrašila, da sta skočila prek posode, napunjene z mlekon i sta jo prevrgla. Mislila sta naimre, da je prišla gospa nad njeva. Odbežala sta tüdi v spalno sobo, se skrila pod postelo i tan dobila nepričakanoga priatela papagaja. Stisnola sta se sakši na eden kraj papagaja misleč si, da jiva on bo brano. Papagaj je pa gledao preplašeno gda ednoga, gda drugoga. Na zadnje se je pa obatrivo pa je skričo: „Prinesite mi en cent premoga!“

Dogodki toga leta.

Leta 1921 je še lansko v dogodkih puno prekosilo. Pokrajine Angleške države so mele spravišče v Londoni i tu so zahtevale popolno autonomijo tak zvano konfederacijo. — Na Irskom je voditev Ircov De Valera izposlovao od Angležov tüdi veliko, obsežno autonomijo z lastnov vojskov, a prle je vnogo Ircov spoklanih i zapreth. — V Gornjoj Šleziji je bilo glasiivanje, štero je po podpori Angležov izpadnolo na hasek Nemcom. A šlejski Polaki so se z orožjom oprli pod vodstvom Korfantyja proti odcepitvi Šlezije od Polske. V Parizi zdaj tak ščejo rešiti šlezko pitanje, ka tiste kraje, šteri so glastivali za Polsko, dobi Polska, šteri pa za Nemčijo, Nemčija, a vendar tak, ka se gospodarsko-industrijske celine ne raztrgajo. — Konstantin kralj se je povrno nazaj na Grčko. Grčko-törska bojna ešče trpi, premagani Grki so se ojunačili i šerege Kemal paše pobili i se bližajo, gda te vrste pišemo, k Angori, Kemalisti pa bežijo v Cilicijo. Carigrad je tüdi v nevarnosti. — Ustava naše države je sprejeta jun. 28. Kraljevič Aleksander je prisego položo na njo 29. junija, a gda se je pelao domo iz parlamenta po prisegi, je srbski komunist, ki je prle dobrovoljec bio, Stejić bombo vrgo na njega, štera pa se je prle v zraki razpočila i kraljevič se je srečno rešo. Komunistične poslance so zatoga volo vse zaprli i vnogo drugih ljudih. Drašković Milorada, ministra za notrašnje zadeve je Alija Alijagić, bosanski komunist v Delnicah v Horvaškom Primorji v kopališči z bombov moro. Zgrabili so ga. — Julija 26. so si listine madjarska i naša vlada zmenili i na to taki je prišla komisija naša i madjarska v Varaždin, da napravi meje med našov i madjarskov državov. K vüzmi se je povrno bivši madjarski kralj nazaj na madjarsko, a mogo je orsag povrči na pritisk sosednih držav. — V Italiji so fašisti i socialdemokrati meli strahovite boje med sebov, klali so se i hiže vužigali, vlada ne je mela moči proti njim. Fašisti so strastno divjali tüdi proti Slovencom i Hrvatom, naš lepi „narodni dom“ v Trsti zažgali i vnogo naših ljudi v imanji i teli oškodivali. — V Rusiji je nastala lakota i razširila kolera. Boljševško ravnanje je dobilo korono. Tresti milijon ljudi se je zdignolo i bežalo z svojih krajin, ar neso meli živeža. Na den jih do 50 jezero vmerlo od glada. Vse države

so se zdignole da siromakom pomogrejo. — Aug. 13. 14. i 15. je obiskao naše prekmürske kraje kraljevski namestnik Hribar Ivan. V velikov slovesnostjov ga je ljudstvo sprejelo. — 16. aug. je vmro naš kralj v Topčideri pri Belgradi v 77. leti svoje starosti. — Aug. 22. so ga z velikov žalnov manifestacijov zakopali v družinsko grobnico v Topoli. — Aug. 19. so naše čete začele izprazniti Pečüh i Baranjo. — Naši Orli so v Strassbourgi dobili med 70 skupinami telovadcov prvo odlikovanje. — Od našoga Prekmurja je vödana lepa kniga: „Prekmurje, spisao univ. prof. dr. M. Slavič, izvedenec za Prekmurje na mirovnoj konferenci v Parizu.“ Ma 132 strani i košta 5 dinarov, po pošti pol dinara več. Dobi se v Črensovcih pri Koceti i knigarni sv. Cirila v Maribori. — Vmro je Veckerle, bivši madjarski ministerski predsednik. Vmorili so v Nemčiji Erzbergera, kat. poslanca.

Narodno blago vogrskij Slovencov.

1. Zakunjeni grad.

Na Štajari blizi Lotmerka prej je en grad, v šteron gradi so se nigda tak strašna dela godila, ka se nišče ne vüpaov v njen držati. Nazagnje je šo an novomešnik s tremi gorečimi svečami v te grad pa je tam Boga molo. Da je bilo edenajsed vöjr, je nastao velki ropot. Za ropoton se pa prkazao an žareči človik. Novomešnik ga je pitao: „Ka želeš, ka ti spunim?“ Ne je dobo nikšega odgovora, záto je molo dele. Za 'n časek je pa nástao ropot, pa ži ne tak velki, kak prle. Za ropoton se skazao gospod, šteri je meo dugi žareči jezik, pa so njemi črvje ž njega kapali. Novomešnik ga je pitao: „Ka želeš, ka ti spunim?“ Té je odgovoro: „Ka za menov pride, ti že pove.“ Zanjin je resam prišeo človik, šteri že napó beli biu pa je pravo novomešniki: „Te grad je po pravici (lást) nikše dice, štera deca v sirmaštvi živejo na sveti. Moj dedek, ka si ga tü sega žarečega vido, se po krvici zasvojo te grad. Ka je zanjim prišeo pa meo žareči jezik, je njegov sin, je sam pa vnük. Či ščete, kaj v gradi mer nastao, ga morete nezaj tój sirmaškoj deci spraviti. Te se mi rišimo trplenja, pa deca do tütj srečna.“ Novomešnik je nató goriskao děco, štere dice je biu po pravici grad, pa njoj ga je nezaj spravo. S ten je rešo te tri priminoče, ka so zavolo krvičnoga imánja ne meli pokoja med mrtvimi.

2. Sramežлива sneha.

Pod Lipov je nigda bilo gostüvanje, na šteron gostüvanji je sneha ničesa ne štela jesti. Družbanje so nosili pred njo sakojačke jedi pa so njoj ponüjali, da pa zamán. Niedne hrane se ne štela teknoti. Gostje so si pogu-

čávali, ka znan žalüje svoj ledičen stan, pa zato nešče jesti. Da pa ne žalüvanja, liki sramežljivost je bila zrok, ka se tak neslano držála. Pa zavolo te nepotrebne sramežljivosti jo je tuj dosegnola nesreča pa sramota. Večer se nájmre prpetilo, ka je vgasno posvêt, pa je v 'iži nastala kmíca. Sneha je pa záj, da jo je nišče ne vido, hitro zgrabila záloš mesa pa je jêla. Meso je pa bilo žilavo, pa ga je dugo ne mogla razgrizti. Zela je zato noš, kaj je na dvoje vrezala pa tak leži požrla. Pa ka se je zgodilo? kak je z ostrin nožom pr vüstaj rezala, je velkoj nágloči ne samo meso, liki tuj spodánjo lampo odrezala. Nastao je nato takši joč, ka so gostje včasi šli narazno, pa je gostüvanje konec jemalo.

3. Da do loške grüške zrele.

Na Bojnečkon je živo oča, šteri meo tri čeri pa ednoga sinü. Jako je lübo čeri, bole pa šče sinü, zato ka je un jedini biu. Velka žalost je dosegnola očo, da je sin mogeo iti k vojakon. Britke skuze je točo zánjega, pa sinövi je tuj ne jako tekno vojački krüj. Komaj je čakao svetka, kaj na nikelko dni šó domo k svojemi oči pa k sestran. Veselio se je oča, da je vido sinü vojačkoj opravi, ten vekša je pa bila njegova žalost, da se sin nezáj odpravlao. Stavlao ga je doma pa se britko jokao. Da je to vidla srednja či, ka je bila stara 18 let, je pravila brati: „Lübi moj brat, ostani ti doma, pa bom jê šla mesto tebe k vojakon!“ Brat njoj je nato odgovoro: „E draga sestra, težek je vojački stan, cilô meni, ka konja mam!“ Sa no ka se diklina ne dala pregovoriti. Vlasé se včasi dala dolzrezati, se oblekla bratovo vojačko opravo pa je šla k vojakon. V začetki njoj je jako teško šlo, pa so si ži vojájce začali pogučávati: „Kak je reko to, ka je te vojak pred svetki ži skoro se dobro razmo, zaj njemi pa se tak trdo pa neprilično ide. Da pa to ne dúgo trpeio. Dekla se v kratkon časi se navadila pa tak vrla bila, ka se vsem dobro vidlo do nje, pa je šče zvezde dobila. To pa, če una diklina, se nieden nanč mislo ne. Da je preteklo leto dni, se diklina ajnôg zazabila pa spevala: „Da do loške grüške zrele, te ži jez vesela bôn . . .“ To je pa poslušáo kapitan pa se včasi záčao misliti, ka nemre dečko biti, ka to spevle. Dao je zato se vojake preglejüvati. Pri tom preglejüvanji so pa najšli, ka je te vrli pa lepi vojak diklina, štera še kapitani tak povidla pa dopádnola, ka si jo je zeo za ženo.

4. Mrtvim more mir dati.

V polajnskoj krčmi so sideli nikši moški kesno vnoči pa so sä vadlali, šterij bi biu tak kurážen, kaj šó na pokopališče, paj prneso z groba kriš. Nikši Polajničar se podao, ka rekši un to napravi, či eden aköv vina na piti plašajo. Vsem se je to dopálo, zato je vádlanje sklenjeno bilo. Polajničar je šó v kmičnoj noči na pokopališče pa le prneso za en časek kriš v krčmo. Si so ga fálili pa praznili kupice na njegovo kuražo. Un je pa čidúže bole bleđi gračivao; obdajao ga je straj, kak čij naprej znao, ka se ma ž njin zgoditi. Koli ponoči je neseo kriš nezaj. Da je do groba prieo, se določkno, kaj tak leži kriš nezaj v lüknjo popičo. Samo ka je velkoj kmici ne vido, pa je kriš na šorc djao pa ga šorcen vret porino v zemlo. Zato ga je pa šorc nezaj vlekeo, da je šteo gorstanoti. Polajničar je zaj mislo, ka ga pokojni v grob vleče, pa se tak prestrašo, ka je včasi dišio rüsto.

5. Krčmar v pekeo odegneri.

Pri Kapeli sta dva tesara rušt delala na kapelico pa sta edno zajtro zaglednola, ka dva gospoda, šteriva sta mela zelene krščake, ženeta krčmara na lanci. Krčmar je biu viditi pijan, pa je li mogeo iti z gospodom. Tesara sta mislila, ka ga vózo ženejo, zato sta se paščila k zajtrki, kaj rekši zvedila, ka je zakrivo. Da sta v krčmo prišla sta najšla krčmarico, ka je jako jokala. Tesar njoj je pravo: „Ve babe ste tak nore, ka včasi jočete, či vam može odženejo. Vê že pride nezaj!“ Krčmarica njima je nato pravila, ka so njoj moža ne odegneri, liki je vmro pred nikelkimi minotami, pa njima ga je šla kažat. Da sta tesara vidla, ka je krčmar resam mrtev, sta se jako prestrašila, zato ka sta včasi znala, ka so ga vrazjé v pekeo odegneri, kak sta onjeva to vidla. — Te krčmar je prej vodo rat mešao međ vino pa zvün toga je po svetkaj s plesom pa z igrov lüdi vabo v krčmo, da so te v cerkev pa s cerkvi šli. Zavolo te grehov je odegneri v pekeo.

6. Ižekoski bogatec.

V Ižekovci je živo an kmet, šteri se jako zvišavao svojim bogastvom. Večkrat je rat pravo v krčmi, ka telko penes ma, ko pónji lejko v Beltince pride, či so ravno Beltinci več pò vóre hoda deleč od Ižekovec. Pa to bogastvo, šterin se tak zvišavao ga je jako znorilo. Šó je najmre pa je zakopao pêneze v ógradi, zato ka se bojao, či njemi je što vkrádné. Zatén ga je pa posekao takši betek, ka je zgübo pogléd. Zavolo te nesreče je ne mogeo pokazati, gé je zakopao peneze, znamenja je pa tñj nikšega ne djao. Domači so nato celi ógrat mogli prekapati, da je pa zamám biu ves trüt. Penes sò ne najšli. Tak je postao sirmak na stare dni te nigdašnji bogatec.

7. Vrag.

Što ne vörje, či je vrag, naj ide pitat beltinskoga gázdo. Te človik de njemi znao povedati, ka je vrag, zato ka ga je un najšeo pa si je tñj strpo seden svojij. — Šó je najmre ajnók kesno vnoči z Gančan, pa da je zraven Kójnščeka prišeo, je začütu, ka se v grabi nikaj joče. Gazda je mislo, ka je znan kakše sajha dete odvrkla, pa je šó iskat. Najšeo je resan nikaj takšega, kak je malo dete, samo ka je v kmici ne vido, ka je. Zeo je je zato gor pa je je šteo nesti domo. Komaj je prišeo na nikelko stopájov, pa ga že „dete“ škrabnola na obrazi; da je pa malo dele prišeo, ga je zgrabilo za gutane pa ga je šteló grliti. „Oho, te si to ti, te 'üdi!“ je zakričao gazda pa ga je včesno nezaj v grabo. Nato je pa nastao takši viher, ka je gazdo vujška vneseo pa ga doma pod prag vrgeo. — Te človik je prle jako rad preklinjao, zaj njeme pa to več ne na misli.

8. Vrag peneze mele.

Na Melinci je ne davno živo nikši mlinar, Lešnjek po imeni, na šteroga mlin je vrag ódo peneze mlet. To se pa zgodilo etak: Te mlinar se k šégi zeo, ka je mlin saki večer ob devetij stavo pa posvět v njen vgaso, pa te šó domo spat. Hižo je pa ne meo deleč od mlina, tak ka je zdómi

čávali, ka znan žaluje svoj ledičen stan, pa zato nešče jesti. Da pa ne žalivanja, liki sramežljivost je bila zrok, ka se tak neslano držála. Pa zavolo te nepotrebne sramežljivosti jo je tuj dosegnola nesreča pa sramota. Večer se nájmre prpetilo, ka je vgasno posvét, pa je v 'izi nastala kmíca. Sneha je pa záj, da jo je nišče ne vido, hitro zgrabila zálož mesa pa je jêla. Meso je pa bilo žilavo, pa ga je dugo ne mogla razgrizti. Zela je zato noš, kaj je na dvoje vrezala pa tak leži požrla. Pa ka se je zgodilo? kak je z ostrin nožom pr vüstaj rezala, je velkoj nágloči ne samo meso, liki tuj spodánjo lampo odrezala. Nastao je nato takši joč, ka so gostje včasi šli narazno, pa je gostiivanje konec jemalo.

3. Da do loške grúške zrele.

Na Bojnečkon je živo oča, šteri meo tri čeri pa ednoga sinü. Jako je lübo čeri, bole pa šče sinü, zato ka je un jedini biu. Velka žalost je dosegnola očo, da je sin mogeo iti k vojakon. Britke skuze je točo zánjega, pa sinövi je tuj ne jako tekno vojački krüj. Komaj je čakao svetka, kaj na nikelko dni šó domo k svojemi oči pa k sestran. Veselio se je oča, da je vido sinü vojačkoj opravi, ten vekša je pa bila njegova žalost, da se sin nezáj odpravlao. Stavlao ga je doma pa se britko jokao. Da je to vidla srednja či, ka je bila stara 18 let, je pravila brati: „Lübi moj brat, ostani ti doma, pa bom jê šla mesto tebe k vojakon!“ Brat njoj je nato odgovoro: „E draga sestra, težek je vojački stan, cilô meni, ka konja mam!“ Ša no ka se diklina ne dala pregovoriti. Vlasé se včasi dala dolzrezati, se oblekla bratovo vojačko opravo pa je šla k vojakon. V začetki njoj je jako teško šlo, pa so si ži vojájce začali pogučávati: „Kak je reko to, ka je te vojak pred svetki ži skoro se dobro razmo, zaj njemi pa se tak trdo pa neprilično ide. Da pa to ne dúgo trpeo. Dekla se v kratkon časi se navadila pa tak vrla bila, ka se vsem dobro vidlo do nje, pa je šče zvezde dobila. To pa, če una diklina, se nieden nanč mislo ne. Da je preteklo leto dni, se diklina ajnóg zazabila pa spevala: „Da do loške grúške zrele, te ži jez vesela bôn . . .“ To je pa poslušao kapitan pa se včasi začao misliti, ka nemre dečko biti, ka to spevle. Dao je zato se vojake preglejüvati. Pri tom preglejüvanji so pa najšli, ka je te vrli pa lepi vojak diklina, štera še kapitani tak povidla pa dopádnola, ka si jo je zeo za ženo.

4. Mrtvim more mir dati.

V polajnskoj krčmi so sideli nikši moški kesno vnoči pa so sä vadlali, šterij bi biu tak kurážen, kaj šó na pokopališče, paj prneso z groba kriš. Nikši Polajnčar se podao, ka rekši un to napravi, či eden aköv vina na piti plašajo. Vsem se je to dopálo, zato je vádlanje sklenjeno bilo. Polajnčar je šó v kmičnoj noči na pokopališče pa le prneso za en časek kriš v krčmo. Si so ga fálili pa praznili kupice na njegovo kuražo. Un je pa či-dúže bole bleđi gračivao; obdajao ga je straj, kak čij naprej znao, ka se ma ž njin zgoditi. Koli ponoči je neseo kriš nezaj. Da je do groba pri.eo, se delpoklekno, kaj tak leži kriš nezaj v lüknjo popičo. Samo ka je velkoj kmici ne vido, pa je kriš na šorc djao pa ga šorcon vret porino v zemlo. Zato ga je pa šorc nezaj vlekeo, da je šteo gorstanoti. Polajnčar je zaj mislo, ka ga pokojni v grob vleče, pa se tak prestrašo, ka je včasi düšo rüšti.

5. Krčmar v pekeo odeganani.

Pri Kapeli sta dva tesara rušt delala na kapelico pa sta edno zajtro zaglednola, ka dva gospoda, šteriva sta mela zelene krščake, ženeta krčmara na lanci. Krčmar je biu viditi pijan, pa je li mogeo iti z gospodom. Tesara sta mislila, ka ga vózo ženejo, zato sta se paščila k zajtrki, kaj rekši zvedila, ka je zakrivo. Da sta v krčmo prišla sta najšla krčmarico, ka je jako jokala. Tesar njoj je pravo: „Ve babe ste tak nore, ka včasi jočete, či vam može odženejo. Vê že pride nezaj!“ Krčmarica njima je nato pravila, ka so njoj moža ne odeganali, liki je vmro pred nikelkimi minotami, pa njima ga je šla kažat. Da sta tesara vidla, ka je krčmar resam mrtev, sta se jako prestrašila, zato ka sta včasi znala, ka so ga vrazjé v pekeo odeganali, kak sta onjeva to vidla. — Te krčmar je prej vodo rat mešao med vino pa zvün toga je po svetkaj s plesom pa z igrov lüdi vabo v krčmo, da so te v cerkev pa s cerkvi šli. Zavolo te grehov je odeganani v pekeo.

6. Ižekoski bogatec.

V Ižekovci je živo an kmet, šteri se jako zvišavao svojim bogastvom. Večkrat je rat pravo v krčmi, ka telko penes ma, ko pónji lejko v Beltince pride, či so ravno Beltinci več pô vöre hođa deleč od Ižekovec. Pa to bogastvo, šterin se tak zvišavao ga je jako znorilo. Šô je najmre pa je zakopao pêneze v ógradi, zato ka se bojao, či njemi je što vkrádné. Zatên ga je pa posekao takši betek, ka je zgübo pogléd. Zavolo te nesreče je ne mogeo pokazati, gé je zakopao peneze, znamenja je pa tñj nikšega ne djao. Domači so nato celi ógrat mogli prekapati, da je pa zamám biu ves trüt. Pencs sò ne najšli. Tak je postao sirmak na stare dni te nigdašnji bogatec.

7. Vrag.

Što ne vörje, či je vrag, naj ide pitat beltinskoga gázdo. Te človik de njemi znao povedati, ka je vrag, zato ka ga je un najšeo pa si je tñj strpo seden svojij. — Šô je najmre ajnók kesno vnoči z Gančan, pa da je zraven Kôjnšćeka prišeo, je začütu, ka se v grabi nikaj joče. Gazda je mislo, ka je znan kakše sajha dete odvrгла, pa je šô iskat. Najšeo je resan nikaj takšega, kak je malo dete, samo ka je v kmici ne vido, ka je. Zeo je je zato gor pa je je šteo nesti domo. Komaj je prišeo na nikelko stopájov, pa ga že „dete“ škrabnolo na obrazi; da je pa malo dele prišeo, ga je zgrabilo za gutane pa ga je šteló grliti. „Oho, te si to ti, te 'üdi!“ je zakričao gazda pa ga je včesno nezaj v grabo. Nato je pa nastao takši viher, ka je gazdo vujska vneseo pa ga doma pod prag vrgeo. — Te človik je prle jako rad preklinjao, zaj njeme pa to več ne na misli.

8. Vrag peneze mele.

Na Melinci je ne davno živo nikši mlinar, Lešnjek po imeni, na šteroga mlin je vrag ódo peneze mlet. To se pa zgodilo etak: Te mlinar se k šégi zeo, ka je mlin saki večer ob devetij stavo pa posvêt v njen vgaso, pa te šô domo spat. Hižo je pa ne meo deleč od mlina, tak ka je zdómi

lejko vido, ka se pri mlini godí. Da je eden večer pa domo prišeo pa se navečerjao, se legeo na posteo. Ne je ležao nikajsi, pa le varao, ka se v njegovom mlini sveti, pa mlin ide. To se njemi preveč čalárno vidlo, zato je stano pa šó gledat. Da je do mlina prišeo, je dveri samo majeko otrzno, pa tak lúkao, ka se v njen godi. Pa kà je vido? Vrak je stáo ógora na pôdi pa je v gròt sipávaeo erjeve dvajšćice; ocpodi že pa sà posoda puna bila z leščéćimi dvajšćicami. Mlinara je velki stráj obišeo, pa je ne vřpao iti notri v mlin, samo je skrićao priti vragóvi: „Tak ka bo kaj merićnoga!“ Nato je šó domo, pa da je na drući den v mlin prišeo, je najšeo tam pun ciceren vagán lepji svetlij dvajšćic. To njemi je naháo vrag za merićno.

9. Što preklinja.

Nikša Polajńćarka je nabrala veliko breme trave. Da si je na glavo zdigavala, je kunola: „Te pa reko vrag, ka si tak žmetno!“ Breme njoj je nato ne ostalo na glavi, liki je spadnolo dol. Žensko so obleteli čemérja, pa je šće bóle kunola, da se drućoć zdigavala na glavo. Zato njoj je pa breme zaj páli spadnolo z glave. Nato se zglednola nezaj pa je vidla, ka vrag stoji za njov. Tak je biu velki kak 12 let star dićak, pa se tak na staro smijao kak stari dedek. Da ga je Polajńćarka zaglednola, je pravila: „Ja, zato te jes nemrem djati na glavo bremena, ka si ti tii! No, zaj mi pa te naj sam Bog pomaga!“ Nato se lejko djala breme na glavo, pa njoj je već ne spadnolo dol.

10. Zakaj pes za zavcom beži?

Zavec se prej nigda svéta črevle dao delati pri psovi, pa da so ži zevsema gotovi bili, je je prišeo kušat, či do njemi dobri. Črevli so njemi ravno prav bili. Da je je pa ži na nogaj meo, je ne pitao, ka de dúžen, liki je skoćo ž njimi. Pes pa, da je vido to veliko nezafalnost, se zbrčno za zavcom, pa ga ešće gnjezden naganja.

11. Židov pa kmet.

Židov se je ajnók tožo v krćmi, ka njemi krt dosta kvara dela na senožati. To je čiu eden kmet pa njemi velo, naj pet litrov vina plaća, te un pove vrastvo, ka krt već nigdar nede rovaeo na njegovoj senožati. Židov je plaćao vino, pa da so je spili, njemi velo kmet: „Či šćeš, ka krt ti nej već škode“ delao na senožati, jo moreš odati.“ Židov se je grizeo od čemérov, da pa drućo ne vřpao praviti: „Hü, vi ste vó z vóre čedni!“

12. Cigan pa vojak.

Cigan pa vojak sta ednok vnogo penes najšla, pa sta ne znala kak bi si je razdelila. Nazágnje sta napravila takšo pogodbo, ka šteri jiva tekšo laž zmisli, tistoga do te penezi Cigan je vćasi začno: „Hü, moj oća ga je takši bogatin, ka ga má sto konjov pa dvesto jüncov pa se ga vozi ž njimi kak prof.“ Vojak njeme nato pravo: „To bi znalo biti!“ Zaj je pa cigan

velo vojaki: „No, zaj ga laži ti!“ Vojak: „Moj oča je pa biu sirmak, pa ne meo druigo, samo edno staro kobilo, štera je edno leto skotila žerbe, druigo leto pa cigana.“ Cigan na to: „Hiü, to ga je vrazža laž!“ Tak je cigan sam potrdó, ka je vojak lagao, zato so si penezi njegovi bili; cigan je pa ni krajcara ne dóbo.

13. Kak je Dokližanec ženo znoro.

Inda so comprnice večkrat koga vnoči prijale, pa so ga ne püstile domo, liki so ga tak dúgo gonile po kakšij grabaj, ka so njemi šče časi obleko razčesala. Zato se vnogi pijanec, štere vnoči kesno prišeó domo, s tén zgovarjao, ka so ga rekši comprnice gonile, pa za toga volo ne mogeo prle domo. Tak je túj napravo nikši Dokližanec, šteroga hrbet že večkrat čüto ženine vdarce. Te človik je svojim pajdašom kesno vnoči šò s krème pa se jako bojao, či ga žena ne püsti v hižo. Proso je zato pajdaša, naj ide, pa naj povej ženi, ka so njega comprnice zgrabila pa ga ne püstijo domo. Pajdaš je to včino. Da je žena zvedila, ka se ž njenim možom godi, se jako prestrašila pa je goliglava bežala vò z vesi iskat moža pa comprnice. Mož se pa te čas v posteo legeó pa že slatko spáo, da je žena po dúgon iskanji sá trüdna pa stepena prišla domo.

14. Na božoj pòti.

Vogrski Slovenci ži od nigda radi hodijo po božij potáj. Sako leto idejo velke preseccije¹ prčk Müre pa pohajajo štajarske cerkvi. Ne čüda zato, či se že vnógomi romari prpetilo kaj novoga na božoj poti. — Tak se prpovidávlé od nikšega Lešnjeka, ka se na božoj poti svécóm metao. Samo ka je svétec bole močen biu pa je Lešnjeka ovlađao. — Zgodilo se nájmre, ka so na štajarskoj Čarnoj gori cerkev popravljali, da so naši romarje ta prišli. Oltarje so bili zavolo toga razmetani, podobe svécov pa nákla zdevane. Lešnjek se zagnao k anomi svéci, kaj ga rat pogledno. Te svétec je pa na blanjo biu položeni, pa da je Lešnjek na blanjo stopo, te se svétec prevrgeó nanjega pa ga tak spokúkeo, ka ga je naednok krv poljála. Pa zaj odtistimáo se ga drží, ka se rekši svécóm metao.

Nikša Beltinčarka je pa natešče prišla k Svetoj Trojici, zato je prle, kak bi šla okoli cérkvi — kak to naši romarje navado majo — šla v krémo k zájtrki. Dala si je prnesti za 5 krajcarov beloga krüha pa za 15 krajcarov žganice. Da je oboje dobila, je vlijala žganico na krüh, pa je krüh spiu sò žganico. Zaj se Beltinčarka etak mislila: „Vè pa či te krüh more spiti telko žganice, te znánkar meni túj nede škodila!“ Zapovedala se zato šče za 15 krajcarov žganice pa jo je spila, pa pojèla je túdi krüh, šteri je žganicov biu napojeni. Zaj se te napotila, kade šlà okoli cerkvi. Pa štòj znèó popisati njeno čüdivanje, da je vidla, ka Sveta Trojica s cerkvjóv vret ódi okoli nje, pa tak njoj ne trbè oditi okoli cerkvi.

¹ preseccija eli přešccija.

15. Čüden vrág.

Pri Kapeli sta ednok dva Štajarca v pamet zela, ka plivanož dosta mesa má v kühnji górzobešenoga. To meso bi onjéva rádiva počürila, zato sta edno zájtro zaran šla na farov. Samo ka njima ne se tak nálejši slò, kak sta si mislila. Dveri sta najšla zaklenjene, nad okno sta pa tuj ne mogla v kühnjo, zato ka so železni križi bili v njen. Kà sta zato napravila? — Prnesla sta si vòže pa sta šlà oba gor na streho k lóri. Tàn je te močnejši vòže na slabešega zadržgno pa ga je dol po lóri v kühnjo püsto. Te slabeši je te v kühnji meso dol z drogov spojemaó pa skos okna zmetao. Da je s tem vredi biu, je dáó znamenje tomi močnejšemi, naj ga vleče nezaj gor. Močnejši ga je záčao vlečti, pa ka se njemi roke nej po vòži škalile, je šteo plünoti na nje. Med plüvanjon se pa prpetilo, ka njeme vòže z rok vüjšlo pa v kühnjo spädnolo. Ká de te zaj? — Drugoga vòža je ne stégno iti iskat, ka se že denilo; to sta si pa velkom strahi ne domislila, kaj te slabeši vòže skos okna tomi močnejšemi dáó. Zato je te močnejši odišeo z mesom te slabejši je pa ostao v kühnji pa si je premišlávaó, ka bo ž njim. Mislo si je edno-drügo, pa se zamañ. S kühnje je li ne mogeo vün. Nazadnje se je donágoga slékeo pa se sájami, štere je óber jéštij nastrügao, povsem teli tak namazao, ka je se čaren biu. Komaj je to opravo, pa so ži stanjüvali na farofi. Najprle je dekla štela iti v kühnjo. Da je kühinske dveri otprla pa vidla, ka na ognjišči „vrag“ ščiči pa njo grdo gleda, se je prestrašila pa bežala plivánoši praviti: „Joj znate, gospon plivánoš, na našen ognjišči vam pa vrag jé!“ Plivánoš je nato hitro obüdo kaplana, pa sta šla oba s kadiunicov pa škropiunicov kaj pregnala vraga. Da sta do kühnje prišla, sta dveri na stržaj gorotprla pa sta se sakši na eden kraj dver spravila. Najprle sta molila nikšo molitev, po molitvi sta pa kadila pa škropila v kühnjo. „Vrag“ jiva je eden čásek sè z belim gledao, pa da je vido, ka ne delata norije, liki ga zaistino ščéta otpraviti, je stisno svojo obleko pot pazijo pa je skos med plivánošom pa med kaplanom pelisno vò skühnje pa odbežao. Plivánoš je pa zaj šò v kühnjo gledat, ka je vrag meo tån za delo. Da se je vüjška zgledno pa vido, ka nega mesa, se čüdivao: „Ja, te je reko to takši vrag, kà meso jé!“

16. Varženčarje.

Od Varženčarov se pripovidavle vnogo smešnoga. Tak:

Ednok njin je kanžór¹ odbežao v 'ajdino, pa so ne znali, kak bi ga spravili vün ž nje. An lapec ga je šteo z bičon zgoniti vün, pa so njemi to ne dopüstili, zato ka so se bojali, či njin dosta 'ajdine dol spoklači. Nazagnje je velo žüpan, naj štirje moški nesejo toga lapca na 'non stoli, pa naj tak goni vün kanžóra. To so tuj včínili. Tak je lapec, istina, betva 'ajdine ne poklačo, ten več so je pa spošamlali štirje moški, šteri so ga nesli.

Nikši Varženčar se pa ednok pelao k Svetomi Križi, ge je férma bila. Tomi se pa prpetilo, ka je šeof pelao kovôčko štera je na kolèšlini sidela. Varženčar je to ne znáo, pa se šegavo tirao k Svetomi Križi. Da se do

¹ Prašič.

cerkvi pripelo, so začali pokati možarje. Kovôčka se nato prestrašila pa je zletela s kolêslina. Da je lústvo to vidlo, se jako smijalo. Varženčare je pa sram bilo, pa so si pogučavali: „No, toga nan je šče pa trbelo! Zaj de šče to nad nami, ka smo kovôčko prpelali k férmi!“

Ednok je pa prplavala krvaica po Múri pa jo je voda ravno raven Varžeja na breg vrgla. Nikši Varženčar je to vido pa je bežao domo pravit, ka je takša stvar prplavala k njin, ka dve glave má. Varženčarje so ot stráa zéli púkše pa so bežali k Múri. Tan so ozdeleč strelali to čúдно stvar, pa da so jo sè spreštelali, so jo šli bliže gledat. Da so vidli, ka se kaša ž nje sipala, so si začali pogučavati: „Prešmentana žival, koliko jájec imá! Če je nebi bili zaklali, bi nam toliko mladih znakótila, ka bi nas vse pojedle!“

Ednok so se pa k nikšemi goščénji spravali Varženčarje paj radi z Graca meli záčimbo. Napregli so zato kobile pa so se pelali v Gradec. Gradec je pa deleč od Varžeja, pa so prvi den ne mogli ta priti, ka je je prle noč najšla. Šli so zato nezaj domo spat pa so se na drúgi den pelali nezaj. Na drúgi den so túj ne prišli v Gradec, zato so pa šli domo spat. Na tretji den so se te spótili, ka rekši tak nigdar ne pridejo v Gradec, či do na noč sêli domo šli. Najbóše de zato, či do tam prenočivali, ge je noč najde. Tak so túj včiniili pa so si v nikšoj nênškoj vesnici legli k počinki. Samo ka prle, kak so zaspali je je obišeo stráj, či rekši zájtra, da stanejo, nédo znali, v šteri kraj bi se mogli pelati. Dugo so si premišlavalí, kaj napravili. Nazágnje je je opôto žítpan, šteri njin je pravo, ka do se v tisti kraj pelali, v šteri kraj je na kôlaj rúť obrnjeni. Kola so nájmre tak našli, kak so se prpelali. To je pa čiu an Nemeec pa je šô, da so Varženčarje zaspali, pa njin je kola tak obrno, ka je rúť prtí Varžeji stao. Da so Varženčarje stanoli, so se tánta pelali, kama je rúť biu obrnjeni. Pelali so se celi den, pa da so večer svoje cerkvi túren zaglednoli, je je obišla velka radost. Mislili so nájmre, ka do ži skoro v Graci. Eli kak velko je bilo njivo čúdivanje, da so se mesto Graca prpelali — Varži!

Varženčarje tak majo túren zozidani, ka štošté lejko do vôža pride pa zvoni. Ano noč so se plivánošove krave pasle pri cerki pa so túj pod túrem prišle, ge visijo vôža zvonov. Krave so se ápile vôža žvečiti, zvonovje so pa med tem klênckali. To klênckanje je Varženčare predramilo, pa so bežali na vúllice, zato ka so mislili, ka je znán ge ogen. Da so pa do cerkvi prbežali, so najšli, ka so krave zvonile ...

Imenitna so túj varženska sênja. Varženčarjej si najmre radi takša sênja spravili, šteraj velki glas méla. Zato na té dneve more sáksi kmêt gnáti na-senje nikelko živine, či že te kodáji eli ne. Tak se zgodilo, ka sta ednok dva Bratončara na verženskon sênji pitala ednoga kmêta: „Kêlko cene má ta krava?“ Varženčar njima pa odgovori: „Tota je pač ni kodáju, temveč ona, katera je doma“.

17. Melinčki mantrnik.

Na Melinci je Múra ednoga ípa jako potkápala pa se približavala k vesi. Melinčarje so jo začali búrati, pa je zamám bilo sè. Múra je li dèle kopala pa že štela notri véz vújti. Nato so si dogúčali veški poglavarji, ka ednoga seden let staroga dičaka živoga zakopajo polek Múre pa s tem zabranijo, ka Múra nede dele potkapala. To so túj včiniili. Blízi Múre so skopali malo vekšo jamo, v štero jamo so med dve blanji djali seden let sta-

roga Džurovega Štefeka pa so ga živoga zakopali. Sirmáček je prej jako brećao, da je pa smilenja ne bilo. S tèn ðelon so Melinćarje zabranili, ka njim Múra zaj več ne potkaple tak, kak je potkapala prle. — Od Džurovega Štefeka se pa prpovidavle, ka se je pret kakšimi pèdesetimi leti skazao anoj pobožnoj ženski v snè pa jo je proso, naj nagući vèško poglavarstvo, ka ga vün otkopajo. Poglavarstvo je to dovolilo, pa so ga ži začali otkápati. Komaj so parkrat zasekali zemlo, pa že nastala velka dišava. Nato so pa prišli pandurje pa so prepovedali otkapati toga mantrnika. Zatèn je dúgo sè tiu bilo. Samo zágnja leta je pa čüti, ka se prkaživle svetlost na tistom mesti, de je sirmak Džurof Štefek živ zakopani.

18. Peneze sta si dala delati.

Ćloveka sigdar žmetno stane, da vidi, ka so ga vkanila vüpanja, štera so njemi prle veliko srećo obetala. To znata povedati dva Bratonćara, šteriva so lepa vüpanja ne samo znorila, liki so njima šće zvün toga nesrećo prnesla. Oba tèva ćloveka sta si dala peneze delati, samo ka sta ophodila žalostno. — Pret kakšimi trèsetimi leti je prišeo v bratonsko krèmo an gospòt. Da se nájo pa nápiu, je potliu šošnjao krèmari, či njemi rekši trbè peneze, ka njemi je ün napravi. Krèmara so omamlile te rići, pa je vćasi velo tihinci, naj ide ž njin v pozòsebno hižo, ka ta si tån leži pogućavala. Da že tihinec sè dopovedao, je proso krèmara, naj njemi da bånke na štere gledòć de un te nove delao. Krèmar je potegno s posteले túrbico, v šteroj je meo peneze, pa je zéo najprle petko, zaten desetko. Tihinec je jpravo, ka je to sè premalo. Proso ga je pèdesetko, ka rekši itrè več napravi. Krèmar ga je bogao pa njeme dáo pèdesetko, túrbico je pa porino nezaj v posteo. Nato je velo tihinec krèmari, naj dveri sè dolspozapre, pa naj si domaći ge prestrani bodo, ka njega nedo mešali. Da je krèmar domaće sè kstrani spravo, je tihinec zéo ne samo pedesetko, liki túj túrbico s posteले, pa je skos okna odišeo ž njov. Za po vòre je krèmar v pamed zéo, ka je na zagnoj hiži okno otprto, pa je šò gledat. Hižo je najšeo prazno! Si so bežali zaj na-vse kraje pa so iskali tihinca, da pa zaman. Ne ga je bilo več. Sirmak krèmara pa šće gnjèzden skuze pobijejo, da to prpovidavle.

Nikelko let kesnè je prišeo drügi tihinec vès. Te je ne šò krèmari, liki k anomi kmeti. Kmet se je jako razveselo, da njeme tihinec povedao, ka zna peneze delati. Šla sta vćasi v pozòsebno hižo, ge je tihinec naprè zéo škér. Meo je dve ćetverokiklávivi glažovini, šterivi glažovini je djáo ná-sto pa pravo kmeti, ka de najprle delao takše bånke, ka rájnški valajo. Djáo je zato an mali papér međ glažovini pa je začao hantlati pa sóktati nikše rići. Da je „molitev“ opravo, je idnòk s pesnicov vdaro po glažovini, pa je rájnški gotov biu. Kmet se tómi deli jako ćudivao pa je z veseljon sráno rajnški. Za rájnškon je štéo delati petko, samo ka se njemi je tú kvár zgodo. Tak je vdaro po glažovini, ka se potrla. Nato se pa jako začao nevòlivati, ka de rekši zaj delao. Kmet ga je pitao, či se to nej dalo ge nezaj kúpiti. Tihinec njeme pravo, ka se dobi kúpiti za pèdeset rájnški. Kmet je zéo pèdesetko na posodo, pa sta te šla v Lotmerk, kaj tam nezaj kúpila glažovino. Da sta v Lotmerk prišla, sta šla najprle k obedi. Međ obèdon je tihinec proso kmeta pèdesetko, ka de rekši ün šò po glažovino. Kmet je nikaj idá ne mislo, pa njeme dáo pèdesetko. Tihinec je odišeo ž njov v bònto. Dúgo ga je ne bilo nezaj, zato je kmet sò zanjin. Iskao ga je, da pa zamán. Ne je bilo več tihinca pa ne pèdesetke.

19. Kak so comprnice preminole.

Inda je bilo vnogo comprnic, pa je je sè vrag meo v svojoj oblasti. Te se pa ednok zgodilo, ka je nikši človik mast vkráo enoj comprnici. S tøv mastjov je zamázao motüunico pa je začao motiti. Če ravno nikaj vrnja ne djáo v motüunico, že zato prvi večer vnožino žmôčaja namôto. Ravno tak na drugi večer. Da se pa na tretji večer 'apo motiti, je prišeo k njemi čarno oblečeni gospôt pa ga je pitao: „No, kak se ti kaj vidi ta meštrija?“ Človik je odgovoro, ka se njemi dobro vidi do nje. Nato je gospôt prednjega djáo eno velko knigo pa njeme velo, naj se potpiše v njo. Človik je dugo ne štèo to včiniti, zato ka je v pamet zéo, ka te „gospôt“ má na tri kikle zeleni krščák, pa je tak znáo, ka je to vrag. Nazagnje, da že vido, ka se ga ovači nede mogeo rišiti, se püsto krv sregnjega prsta pa je mesto svóga imena napisao s krvjov imeni Jezoša pa Marije. Da je vrag to vido, so ga obleteli takši čemerje, ka je ta lüeo knigo, pa premino med gróznov šümlajcov. Človik je pa zéo to knigo, pa da je vido, ka je v njoj vnogo comprnic zapisani, jo je neseo k plivánoši. Plivánoš je nato napré djáo pozvati sè comprnice pa je v temlico zapreti. Zato ottistimáo nega več comprnic.

20. Rakičanski grát.

V davnon časi — tak prpovidavlo stari lidje — je rakičanski grov večkrat koli ponoči mogeo pobegnoti z grada, tak strašna dela so se tam godila. Skoro sáko noč ob edenajstoj vüri je nastao velki ropot, za ropotom se pa sèli kaj groznoga skazalo. Grof je ne znáo, kaj činiu. Nazagnje je zvedo, ka vesi je en jako pobožen človik. Toga človeka je pozvao v grát pa ga za božovoló proso, naj kónči tri noči spi tam. Sirmak je prvólo pa je ostao v gradi pri grofi. Večer sta si grof pa sirmak dugo pogučavala pa čakala, ka de se godilo. Koli daséte vüre sta šla v posteale. Da sta zmóhila večerne molitvi, je včasi nastao velki ropot. Po ropoti sta se pa pokazali dve grdivi lálóki: edna ogora v hiži, druga pa ocpodi. Sirmak je nato etak zdejno: „Gospodne Bóže, ve naj pa lejko z méšin stráj zemeš!“ Na te riči sta lálóki preminoli. Na drugo noč se pa prkázao močen, velki človik, štere vnogo nožov prneso pa je djáo nasto. Sirmak je pa zdèjno: „Gospodne Bože, ve pa či naj ščeš skončati, je eden nož zadosta!“ Na te riči je premino človik z noži vrét. Tretjo noč je pa nastao tak velki ropot, ka sta oba, sirmak pa grof, sé drevéniva grátala. Da je pa ropot mino, se začülo jako milo jokanje. Sirmak je zaj pitao: „Či si bože stvorjenje, pove nama, ka želeš!“ Nato sta dobila odgovor: „V tòn gradi so penezi sránjeni, šteri penezi so po krvici dobleni. Te peneze morete med sirmake razdeliti!“ Na drugi den je grof dáo celi grát spreglednoti, pa so te najšli v pivnici vnožino penes. Te peneze je grof razdèlo sirmákon, pa je mér meo v gradi.

21. S purgatôrjuma.

V Lipovci pri enoj hiži so v davnon časi živele tri ženske: svèkrva pa dve snèi. Snèi sta se radivi meli pa ednaovo nigdar ne razžalili, svèkrvov sta pa nikak ne mogli baratati. Ta jive zmerom preganjala pa se svažüvala ž njima; zato sta se je pa tøj bojáli. Zgodilo se pa, ka je edna snèa

zbetežala pa mrla. Naskori po njej smrti je svèkrva mela trlje, pa je snèa, ka je v življenji ostala, zàjtra rano šla k pečnici. Da je do prelaza prišla, je srečala svojo pokojno tivaršico pa jo je s čüdivanjem pitala: „O Marjanka, vè si pa ži ti mrla, pa si zaj li nezaj na te svet prišla?“ Pokojna njoj je odgovorila: „E Ana, či svi se ži ravno ločili edna od ove, pa so mene zakopali, san zaj zato li nezaj prišla, kaj te nikaj prosila. Znaš, mene jako vroče na ovon sveti, pa trpim velke móke; zato te lipo prosim, pove domačin, naj dajo kònči na tri čárne meše za mene, ka me te s tem rišijo trpljenja.“ Ana njoj je nato pravila: „Jaz bi ti rada želo spunila paj njin to povedala, samo ka se bojim, či mi nedo šteli vervati. Deni mi zato èti na förtuj kakše znamenje, kàn njim mela pokazati.“ Pokojna nato: „Na förtuj ti reko ne dènen znamenja, zato ka nemaš svojega, liki svèkrvinoga; únaj me pa znala preklinjati paj me šče tak samo vekše moke spravila. Raj ti èti na prelaz dènen znamenje, pa njin to pokaži, či ti ovači nej šteli vörvati.“ Da je to spregovorila, je prtisnola roko na soó poleg prelaza pa te preminola. Ana je pa šla nezaj v hižo pa je najprle poglednola förtuj, štere resan ne biu njeni, liki svèkrvin. Da je pa den nastao, se paščila k prelazi, kaj rada vidla, čc pokojna resan nahála kakše znamenje. Najšla je! Bilo je mesto, kama je pokojna roko prtisnola, žežgano natelko, ka se poznalo pokojne sè pet prstov pa dlàn.

22. Čerènsoski kmet.

V Čerènsovci je živo edan kmet, štere pri dilitvi scigánivao svojo bratjo, pa se tak po krvici zasvojo nikše peneze. Za te krvičnij penez volo njemi je düšna vest ne dala mira, liki ga je zméron nadigávala, naj poravna krvico. Un je pa to ne vèino. Daj potišao düšno vest, je dáo poleg vesi an križ postaviti, na šteri križ je pa ne bratjino, liki svoje ime dáo vsécti. Križ že gorpostavljeni biu, pa je Čerènsovčar mislo, ka de mér meo. Samo ka se je vkano. Da je plivánoš prišeo križ blagoslavlat, je prileto an ftič pa le začno spevati: „To mó kriš, ne tvó! To mó kriš, ne tvó!“ Pa slèt-kar, kelkoštékrat je šó te kmet poleg križa, sèli je čüu glas: „To mó kriš, ne tvó!“

Stalna tabla časa, kda nam živina skoti.

Den púša- nja	Skoti nam			Den púša- nja	Skoti nam			Den púša- nja	Skoti nam				
	kobila	krava	ovca		kobila	krava	ovca		kobila	krava	ovca		
												kobila	krava
Jan. 1	Dec. 2	Okt. 3	Jun. 4	Apr. 2	Apr. 1	Febr. 5	Okt. 2	Aug. 21	Sept. 3	Aug. 3	Jun. 9	Febr. 3	Dec. 23
5	6	12	9	23	5	9	6	22	6	7	13	7	27
9	10	16	12	Maj. 17	9	13	10	29	10	11	17	11	31
13	14	20	16	5	13	17	14	Sept. 2	14	15	21	15	Jan. 4
17	18	24	20	9	17	21	18	6	18	19	25	10	8
21	22	26	24	13	21	25	22	10	22	23	29	23	12
23	26	Nov. 1	28	17	25	Marc 1	23	14	26	27	Jul. 3	27	16
29	30	5	Jul. 2	21	29	5	30	18	30	31	7	Marc 3	20
Febr. 6	Jan. 3	9	6	25	Jun. 2	Maj 3	9	22	Okt. 4	Sept. 4	11	11	24
2	7	13	10	29	6	7	7	26	8	8	15	11	28
10	11	17	14	Jun. 2	10	11	11	39	12	12	19	15	Febr. 1
14	15	21	18	6	14	21	15	Okt. 4	16	15	23	19	5
18	19	25	22	10	18	25	19	8	20	20	27	23	9
22	23	29	26	14	22	29	23	12	23	24	31	27	13
26	27	Dec. 3	30	18	26	27	27	16	28	28	Aug. 4	31	17
Marc 2	31	7	Aug. 3	26	30	6	Dec. 1	20	Nov. 1	Okt. 2	Apr. 4	Apr. 4	21
6	Febr. 4	11	7	22	Jul. 4	10	6	24	5	6	12	8	25
10	8	15	11	30	8	14	9	28	9	10	16	10	Marc 1
14	12	19	15	Jul. 4	10	12	18	Nov. 1	13	14	20	16	5
18	16	23	19	8	16	16	22	5	17	18	24	20	9
22	20	27	23	12	20	26	20	9	21	22	28	24	13
26	24	31	27	16	24	30	24	13	25	26	Sept. 1	28	17
30	28	Jan. 4	31	20	28	Maj 4	30	17	29	30	5	3	21
Apr. 30	Marc 4	8	Sept. 4	24	Jul. 1	8	Jan. 2	11	Dec. 3	Nov. 3	9	Maj 6	25
7	Marc 8	12	8	28	6	12	6	25	7	7	13	10	29
11	12	16	12	Aug. 1	9	10	16	10	11	11	17	14	Apr. 2
15	16	20	16	5	13	20	14	Dec. 3	15	15	21	18	6
19	20	24	20	9	17	24	18	7	19	19	25	22	10
23	24	29	24	10	21	28	22	11	23	23	29	26	14
27	28	Febr. 1	28	18	25	Jun. 1	26	15	27	27	Okt. 3	30	18
			28		29	5	30	19	31	Dec. 1	7	Jun. 3	

Senje (sejmi), proščenja v Prekmurji.

Gde je ⊕ djani, nega živinskoga senja, nego samo drovno. V vseh drugih mestaj je živinsko i drovno senje vküp. V Rakičani je samo živinsko senje, v Dokležovji i Lendavi pa ešče tidi konjsko.

- Beltinci** jan. 20., febr. 24., april 25., junij 27., julij 15., nov. 5.
Bogojina maj 19., september 4.
- ⊕ **Cankova** marc 19., v ponedelek po cvetnoj i sv. Trojstva nedeli, na Rupertovo v septembri i novembri 11.
Črensovci maj 3., sept. 14. i v ponedelek po teh dnevah.
Dobrovnik v ponedelek po Televom, julija 25.
Dokležovje junij 18., august 21.
- ⊕ **Dolenci** junij 16., december 6.
Dolnja Lendava januar 25., po 2. postnoj nedeli v četrtek, na Velki četrtek, v ponedelek po Risalih, julija 28., augusta 28., oktober 28., november 25., v četrtek pred Božičom. — Vsaki tork svinjsko senje.
- ⊕ **Grad** (G. Lendava) marc 28., junij 20., august 16., sept. 29., november 30.
- ⊕ **Hodoš** marc 10., julij 5., august 19., oktober 4.
Križavci april 16., junij 4.
Krog maj 4.
- ⊕ **Küzdoblan** na Križni četrtek.
- ⊕ **Martjanci** maj 6., august 6., november 11.
- ⊕ **Petrovci** junij 4., julij 4., september 8., oktober 28.
- ⊕ **Pužovci** julij 13.
Püconci maj 28., julij 10., september 10., november 10.
Prosenjakovci marc 16., jun. 18., sept. 7. i november 28.
Rakičan marc 26., v torek pred risalih, jul. 2., aug. 16., okt. 8.
- ⊕ **Selo** prvo nedelo po Srpnoj Mariji i Miklošovom.
Sobota v tork pred fašenkom, v ponedelek po čarnoj nedeli, na mesec po risalskom pondelki, to je 4. ponedelek, junij 24., august 24., oktober 15., december 6.
- ⊕ **Sv. Bedenek** pred pepelnicov., po postnih kvatrah., po cvetnoj nedeli, po jesenskih kvatrah, i pred Božičom, vsikdar v ponedlek.
- ⊕ **Sv. Jelena** augusta 18.
- ⊕ **Sv. Jürij** april 24.
- ⊕ **Tišina** februar 25., junij 5., september 8—9.
Törnišče drugi tork po vüzmi, v četrtek pred risalami, junija 4., v četrtek pred velkov mešov, drugi den po maloj meši, oktobra 4. i vsaki četrtek svinjsko senje.